

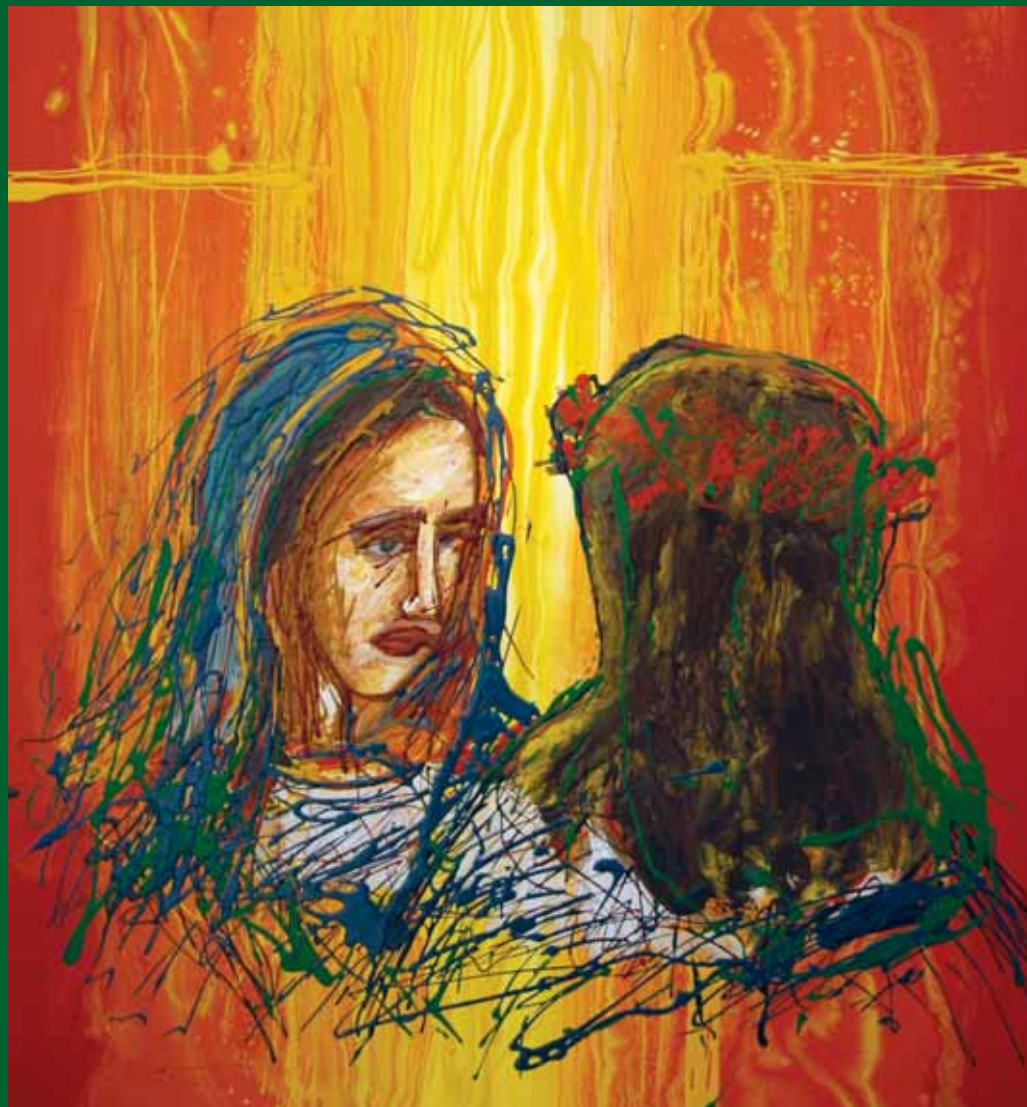
OŽUJAK 2012.

3

Marija

ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Slavljenje događaja utjelovljenja Sina Božjeg nije jednostavno sjećanje na događaje iz prošlosti, nego uprisutnjivanje onih otajstava koja nose spasenje. U liturgiji, u slavljenju sakramenata, ta otajstva postaju aktualna i postaju djelotvorna za nas danas.

BENEDIKT XVI.

Tko je kriv?

Kardinal Tomaš Špidlik rado je pripovijedao događaj iz svoga djetinjstva. Školskoga kolegu, lošijeg učenika iz bogate obitelji, poučavao za popravni ispit, pa mu njegovi roditelji obećali dobru nagradu ako im sin uspješno položi. Kolega na ispitu prošao, ali od obećane nagrade nije bilo ništa. Kad je došao kući, razočaran ispričao majci što se dogodilo. "Nije pravo da su to učinili, nanijeli su ti nepravdu. Ali sada se smiri, sjedni i promisli, što ti Bog hoće time poručiti!", tješila ga ona.

Sto ljudi - sto čudi, kaže naš narod. Međutim, u nečemu smo svi slični, pače isti: svoju krivnju redovito prebacujemo na druge. Za neuspjeh kod kuće djetetu je kriv roditelj, a u školi učitelj. Ako u braku nije kako treba, nije u redu bračni drug. U sukobu između snabe i svekrve, ne valja ona druga. Za nezadovoljstvo na radnom mjestu krivnja je na poslodavcu. Ne ide li nam se u crkvu i na sakramente, ne valja svećenik. Odbijamo li izići na izbore, svi su isti, ne valjaju, ništa nisu ostvarili... A i za naše neuspjehe nakon osamostaljenja hrvatske države kriv nam je uvijek

netko drugi... Ništa novo! Sjetimo se samo vrta zemaljskoga: "Žena koju si stavio uza me - ona mi je dala sa stabla, pa sam jeo" (Post 3, 12), opravdavao se Bogu prvi čovjek.

Otada se, od samog početka, ništa nije promijenilo. Treba li se onda čuditi da se i iz, tobože, vjerničkih usta toliko puta može čuti, kako ni Bog ne valja, da ni on neće pravo, osobito u prigodi iznenadne smrti, teže bolesti ili kakve nesreće?!

Dok god je ljudi, među njima će biti nepravde i zla. Što se od Boga ljudi više udalje, bit će ih još više. Svatko u životu doživi nepravdu, razočara se ili pak klone. To se dogodi i obiteljima, pa i široj društvenoj zajednici. Upravo u takvim prigodama trebali bismo stati, zaustaviti se u tišini i sabranosti te se upitati, što nam Bog time hoće reći. Boli i nevolje, neuspjehi i razočaranja ne dolaze od Boga niti ih on pripušta, nego su plod ljudske slobode i djelovanja, pa u sebi kriju i neku poruku. Nitko nas ne voli koliko Bog, a on je ondje gdje mu u svom životu ostavimo mjesta, gdje mu dopustimo da bude s nama. Nije li Nazaretska Djeвица, koja je Bogu dala prostora u svomu životu, i nama primjer kako ovih korizmenih dana u svom životu osigurati više prostora i vremena Bogu i drugima?!

UREDNIK

Festival filma i multimedija

XXVII. Međunarodni katolički festival filma i multimedija održava se u Niepokalanowu, Gradu Bezgrešne od 9. do 13. svibnja u organizaciji Katoličke filmske udruge "Sv. Maksimilijana Kolbea" i samostana franjevac konventualaca u Niepokalanowu. Geslo je vezano uz ovogodišnju poruku pape Benedikta XVI. za Svjetski dan sredstava društvenih priopćivanja te djelovanje sv. M. Kolbea. U kategoriji filma mogu sudjelovati profesionalni i amaterski filmovi, i to igrani i dokumentarni, radijske emisije, te multimedijalni programi i mrežne stranice. Dodatne obavijesti mogu se dobiti na: Katolickie Stowarzyszenie Filmowe, Barska 2, 02-315 Varšava, tel. 48 22 8234489, ksf@festiwalniepokalanow.pl i www.festiwaniepokalanow.pl. Prijavnica je dostupna na: <http://www.festiwalniepokalanow.pl/2012/zglosz2012.rtf>. (IKA)

Kapela fatimskih blaženika

Za posjeta Angoli, fatimski biskup A. Marto posjetio je 9. i 10. siječnja i biskupiju Huambo, gdje je mao prigodu predsjedati otvorenju jubileja 50. obljetnice svetišta Gospe Fatimske u gradu Huambo. Nakon što ga je mnoštvo dočekalo pjevanjem i plesom, mons. Marto govorio je o fatimskoj poruci i vremenu u kojemu živimo te predvodio misno slavlje. Blagoslovio je kapelu uklopljenu u svetište posvećenu bl. pastirićima Franji i Hijacinti, a imao je prigodu posjetiti i upoznati župu Gospe Fatimske u gradu Caála. (V. M.)

Dobro djelo

Iz godine u godinu Schönstattski pokret u Paragvaju upriličuje lutriju *Dobro djelo* s privlačnim zgodicima, a glavni je automobil. Svrha je pribavljanje sredstva za uzdržavanje svetišta u zemlji i

Čin za život

U poljskomu nacionalnom Gospinu svetištu na Jasnoj Gori upriličen je 28. siječnja *Čin predanja u ruke Majke Božje: zaštita civilizacije života i ljubavi u svijetu*, koji je pokrenuo Međunarodni pokret za život. Sudjelovali su predstavnici Pokreta za život iz 18 zemalja: Austrije, Bjelorusije, Češke, Italije, Kazahstana, Letonije, Litve, Madarske, Njemačke, Poljske, Portugala, Rusije, Slovačke, Španjolske, Švicarske, Ujedinjenog Kraljevstva, Ukrajine i USA, a u molitvenom susretu nazočili su predstavnici pravoslavnih svećenika i pokreta za život Bjelorusije, Rusije i Ukrajine. Sveti čin obavljen je za misnog slavlja koje je predvodio nadb. S. Nowak u svetišnoj kapeli Crne Gospe na Jasnoj Gori, a za obreda predan je i preslik Crne Gospe za hodočašće koje će se održati u Fatimi s nakanom za civilizaciju života od Rusije preko Azije i Europe. (Z)

ostvarivanje apostolatskih planova Schönstattskog pokreta, što i polazi za rukom već godinama zahvaljujući prodavačima srećaka. (WE)

Kip spašen u brodolomu

Iz talijanskog broda *Costa Concordia*, nastradaloga 21. siječnja 2012. kraj talijanskog otočića Giglio, spašen je neoštećen kip Gospe Fatimske i postavljen u župnu crkvu obližnjeg otoka. Kopija je to kipa iz Kapele ukazanja u Fatimi, a nabavili su ga vlasnici broda i postavili u nj na dan porinuća 7. srpnja 2006. Za molitve krunice u Fatimi 22. siječnja 2012. pozdravljeni su preživjeli, a molio se za pokojne i one koji trpe zbog te tragedije, osobito za članove obitelji poginulih ili nestalih. (WF)

Zašto Gospa plače?

U Italiji je objavljena knjiga biskupa Jeronima Grilla pod naslovom: *Istinska povijest žalosne drame ljubavi. Gospica iz Civitavecchije*. Biskup Civitavecchije od g. 1984. do g. 2006. odgovara na poziv Ivana Pavla II. i pripovijeda prvi put što se događalo u njegovoj duši i u njegovu životu od 15. ožujka 1995. kad je mali Gospin kip proplakao u njegovim rukama. "Petnaest godina nakon toga, posebno sa svrhom da precizno rekonstruiram činjenice i bez zahvaćanja u tuda tumačenja, držim prikladnim staviti napismeno čitav slijed...", piše biskup u uvodu u knjigu od 256 stranica. U prvom dijelu opisuje Mariju u svom životu, u drugom donosi ljetopis o Gospinim suzama, u trećem poruku Gospinih suza, u četvrtom zaključuje Gospinim hvalospjevom i molitvom Gospi iz Civitavecchije. (MdD)

Mjesečno 260.000 posjetitelja

Gospino svetište u Fatimi od g. 2000. razvija svoju međumrežnu stranicu: www.fatima.pt. Na raspolaganju je na

šest jezika, a posjeti je mjesečno više od 260.000 posjetitelja. U vrijeme različitih posjeta, mjesečno uđe oko 160.000 posjetitelja. Tijekom g. 2011. najviše ih je bilo u svibnju, 410.513. Znatno ih je više otkako je dostupan izravni prijenos on line 24 sata iz Kapele ukazanja, od 1. siječnja 2009. Najviše posjeta je između 17 i 22 sata, a tijekom g. 2011. bilo je između 18 i 19 sati (za molitvu krunice u 18,30 sati). Najviše ih je iz Portugala, Brazila, Italije, Španjolske, USA, Poljske, Francuske, Njemačke i Argentine. Od prosinca 2010. svetište je stavilo još jednu online stranicu: www.fatima2017.org. Na sedam je jezika, a mjesečno je posjeti oko 3 tisuće posjetitelja. Radi se o specifičnijemu virtualnom prostoru, jer širi poticaje, projekte i dokumentaciju koje se odnose na spomen stoljetnice ukazanja 2017. godine. (WF)

Simpozij u Fatimi

Godina 2012. druga je godina tematskoga hoda fatimskog svetišta, kojega će vrhunac biti g. 2017., za stoljetnicu Gospinih ukazanja. Uloga mu je produbljivati glave teme fatimske poruke i tražiti njihovu aktualnost, pothvate i metodologije slavlja kao i prikladnijeg navještaja za njihovo prihvaćanje u današnjem svijetu. Tijekom g. 2012. svetište poziva na slušanje i odgovor na pitanje koje su 13. svibnja 1917. čuli Franjo, Hijacinta i Lucija: "Hoćete li se žrtvovati za Boga?" Stoga će se u Fatimi od 15. do 17. lipnja održati i teološko-pastoralni simpozij na tu temu, koja u naše dane nije baš privlačna, pa njezina teološka, religiozna, antropološka, socijalna, egzistencijalna i etička zamršenost potiče na višestruk pristup. Stručnjaci iz Portugala, Španjolske, Francuske, Belgije i USA istražiti će kako se shvaća i ostvaruje žrtvovanje nas samih, njegove granice i dimenzije, mogućnost i značenje, temelj i kriterij. (WF)

Marijino djevičansko začeće

... Kontemplirajući zadivljujući lik Svete Djevice, u trenutku u kojem prima božansku poruku i daje svoj odgovor, bivamo unutra prosvjetljeni svjetlom istine koja, uvijek nova, izvire iz tog otajstva. Posebno se želim kratko zadržati na važnosti Marijina djevičanstva, na činjenici, naime, da je ona začela Isusa ostajući djevicom.

U temelju događaja iz Nazareta nalazi se Izaijino proroštvo. "Evo, djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!" (Iz 7, 14). To drevno obećanje našlo je izobilno ispunjenje u utjelovljenju Sina Božjega. Djevica Marija, naime, ne samo da je začela nego se to dogodilo zahvatom Duba Svetoga, to jest, samoga Boga. Ljudsko biće koje počinje živjeti u njezinu krilu uzima, istina, tijelo od Marije, ali njegov život proizlazi potpuno od Boga. On je u potpunosti čovjek, satkan od zemlje - da se poslužimo biblijskim simbolom - ali dolazi odozgo, s Neba. Činjenica da Marija pri začeću ostaje djevicom, dakle, bitna je za poznavanje Isusa i za našu vjeru, jer svjedoči da je poticaj bio

Božji i nadasve objavljuje tko je začeti. Kako kaže Evanđelje: "Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji" (Lk 1, 35). U tom smislu, Marijino djevičanstvo i Isusovo božanstvo međusobno se jamče.

Eto zašto je tako važno ono jedino pitanje kojim se Marija, "veoma smetena", obraća Anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" (Lk 1, 34). U svojoj jednostavnosti Marija je vrlo mudra: ne sumnja u Božju moć, nego želi bolje shvatiti njegovu volju, da bi se njoj potpuno suobličila. To otajstvo beskrajno nadilazi Mariju, ali ona ipak savršeno zauzima mjesto koje joj je, usred njega, dodijeljeno. Njezino srce i njezin um potpuno su ponizni i, upravo zbog te jedinstvene poniznosti, Bog očekuje "da" te djevojke da bi ostvario svoj naum. Poštuje njezino dostojanstvo i njezinu slobodu. Marijin "da" uključuje zajedništvo majčinstva i djevičanstva, i želi da sve u njoj ide na slavu Božju, a Sin koji će od nje biti rođen moge sav biti dar milosti.

Dragi prijatelji, Marijino djevičanstvo jedinstveno je i neponovljivo; ali njegovo duhovno značenje tiče se svakog kršćanina. Ono je, u biti, vezano uz vjeru: onaj, naime, koji se duboko pouzdaje u ljubav Božju, prima u sebe Isusa, njegovo božanstvo, po Dubu Svetom. ...

(Nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 18. prosinca 2011.)

BENEDIKT XVI.

Pozdrav Djevici

Raduj se, slavo anđelâ i ljudi,
koja rodi vrelo radosi nebeskih
a da nisi izgubila djevičanstva.
Tvoja čistoća življena u poniznosti
svidje se tako velikom Bogu,
koji među tisućama djevica ljubljaje tebe
na jedinstven način
i smatraše te jedinu dostojnom roditi
iz tvoje prečiste utrobe Sina Božjega,
otkupitelja svijeta.
To je motiv tolikoga žara:
iako je Bog nazočan
u svakoj bogoljubnoj osobi,
nikome nije bio tako blizak kao tebi
i ni s jednim drugim nije uspostavio
tako divan odnos prisnosti kao s tobom.

Erazmo ROTERDAMSKI (†1536.)

Marija vratarica

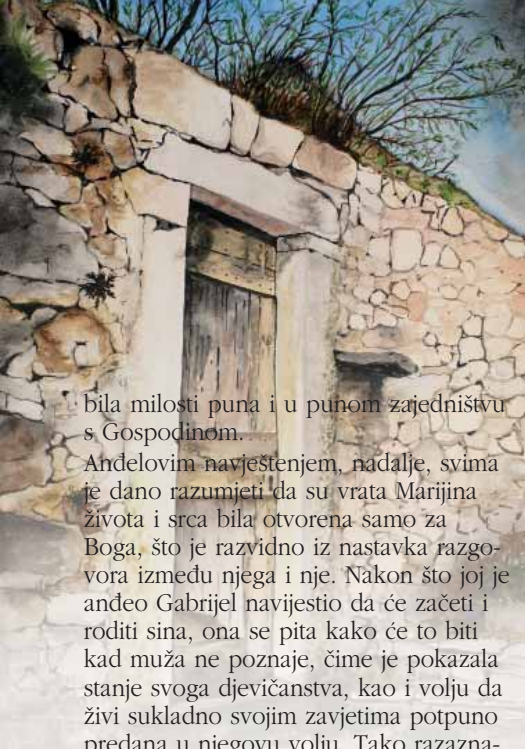
Ma kako danas moglo djelovati kao zvanje drugorazredne vrste, nekoć je služba vratara bila vrlo važna. Vratari su imali značajnu ulogu, bilo da se radilo o stražarima koji su puštali ljude u grad kao nadzornici gradskih vrata ili o čuvarima privatnih obiteljskih imanja. O stručnosti i vjernosti vratara ovisilo je mnogo toga. Ponajprije sigurnost svih onih koji su živjeli iza zatvorenih vrata, jer su mogli mirno obavljati svoje djelatnosti imajući pouzdana čuvara. Osim toga, vratar je bio prva osoba koja je u ime domaćina dočekivao goste na vratima, za što mu je trebala velika razina uljudnosti i duh istinskoga gostoprimitstva. Njegova vještina bila je na ispitu napose u pogibeljnim vremenima, kao i u izazovima što ih predstavlja noć. O njegovoj budnosti i pripravnosti ovisili su mnogi životi, a svaki vrstan vratar obdarivao je svoje ukućane ili sugrađane mirnim snom. Kao privržen sluga svoga gospodara znao je već izdaleka razlikovati njegov povratak s puta, od slučajnih i zlonamjernih prolaznika.

NA VRATIMA SRCA

U duhu rečenoga može se ustvrditi kako je Nazaretska Djeвица bila vješta i odgovorna vratarica, u prvom redu na vratima svoga srca dok je provodila dane u skrovitosti svoga doma. Čuvala je svoje srce kao pravi Božji posjed kojega su joj vrata bila povjerena. Jer, doista, Božjom

stvoriteljskom odredbom, nitko ne može čuvati vrata srca doli sam vlasnik, niti ih tko može osvojiti ako dotični to ne dopusti. No vrata ljudskog srca čuvaju još jednu tajnu koju ljudi često previde. Sve umijeće života sastoji se u tome da čovjek prepozna Boga kao istinskoga gospodara svoga srca, jedinoga koji ima puno prvo u njemu stanovati. Pa ipak, premda je gospodar, Bog je čovjeku povjerio punu moć da otvara i zatvara njegova vrata prema vlastitoj odluci. Razboritost nalaže da ih otvara bez zadržke onome koji ih je ostavio kao most zajedništva i susreta, a da ih, naprotiv, brižno čuva od svega što je njemu protivno i s njim nepomirljivo, ma kako moglo srcu biti izazovno i privlačno. Majka Isusova doista je savršeno poznavala to umijeće čuvanja vrata koje je donijelo radikalnu novost čovječanstvu. Dok su Adam i njegovi sinovi Bogu zatvorili vrata grijehom, ostavivši Boga, gospodara života, pred vratima srca kao prosjaka ljubavi koji čeka ljudsko smilovanje, Marija je vrlo dobro znala da nijedan čovjek na to nema pravo. Obnovu čovječanstva započela je svojim primjerom, te je stoga, počevši od nje bezgrešne i milosti pune, Gospodin prekinuo taj začarani krug odbijanja zajedništva. Ona je tako živjela potpuno pozorna na njegovu tihu prisutnost, da ga ni u jednom trenutku nije ostavila u predvorju svoga života, nego ga je, naprotiv, uvijek držala u središtu bića. A to što je trajno iz dana u dan činila, dobilo je službeno obilježje i potvrdu od samoga Gospodina u trenutku anđelova navještenja. Gabrijelovim dolaskom svečano joj je obznanjeno da je ona milosti puna i da je Gospodin s njom, premda je ona od samoga začeca

bila milosti puna i u punom zajedništvu s Gospodinom.

Andelovim navještenjem, nadalje, svima je dano razumjeti da su vrata Marijina života i srca bila otvorena samo za Boga, što je razvidno iz nastavka razgovora između njega i nje. Nakon što joj je anđeo Gabrijel navijestio da će začeti i roditi sina, ona se pita kako će to biti kad muža ne poznaje, čime je pokazala stanje svoga djevičanstva, kao i volju da živi sukladno svojim zavjetima potpuno predana u njegovu volju. Tako razaznajemo da je Marija bila prava vratarica koja je, za razliku od grešnog Adamova roda, budno čuvala vrata svoga srca samo za Gospodina.

OTVORENA GOSPODINU

Ali Marija je bila vratarica koja je vrata zemlje i strane ljudskog života širom otvorila Gospodinu, kako bi on po njoj poslao na svijet u ljudskom obliku svoga Sina, koji će kasnije otvoriti vrata neba svim ljudima. Otvorivši vrata svoga srca njegovoj svetoj prisutnosti, kojom je bila osjenjena, Marija je pokazala kako su upravo vrata srca najčvršća i najsigurnija kad se Bog u njemu nastani, jer on čuva mir duše i daje stabilnost životu. A onaj tko pred Bogom zatvori vrata svoga bića, ma kako mislio da su čvrsta, uvijek su nestalna i nestabilna, postaje lak plijen svih onih koji vrebaju na njegovu dušu. Otvarajući vrata svoga srca

Božjem glasonoši, Marija s radošću prihvaća istinu njegova spasenjskog pohoda čovječanstvu.

Nastanivši se u Mariji Bog je došao u svoje iskonsko prebivalište kao spasitelj, ispunivši svoju vječnu želju. Zahvaljujući otvorenosti srca one koja je bila plod njegove čežnje za spasenjem ljudskoga roda, sila Duha Svetoga okrunila je njezinu neizmjernu poniznost i posvemašnju vjernost. Sin vječnoga Oca, snagom Duha Svetoga, utjelovio se u onoj koja je njegovu snagu i nadahnuća primala cijelim svojim bićem od samoga začeca. Ona koja je bila vrt zatvoren i zdenac zapečaćen pokazala je kako Bog ne dovodi u pitanje djevičansku cjelovitost, nego je privodi ostvarenju u trenutku kad dopusti Bogu nastaniti se u duši. Kad se ljudsko srce Bogu spremno otvoriti, Bog čini čudo, ne dovodeći ni najmanje u pitanje njegovu nepovredivost. Naprotiv, postaje joj pouzdan jamac. Tako je i Marija, nakon što je otvorila vrata jedinstvenog vrta i zdenca Božjega, postala još jedinstveniji vrt i zdenac kojem zlo i grijeh nije imalo nikakvog pristupa.

Nazaretska Djevica stoga je i nama primjer i putokaz kako otvoriti vrata srca u posvemašnjoj poniznosti jedino Bogu, koji tada dolazi na svoj posjed, još uvijek kao tihi sluga koji mu donosi plodnost i blagoslov. Bog poštuje našu autonomiju i ne ulazi nasilno na vrata života, jer cijeni i ljubi našu slobodu. Premda nas obuhvaća i s leđa i s lica, premda nam je intimniji od nas samih, ipak u naš vidokrug ulazi tek kad smo mi mu otvorili vrata kao suradnici milosti i spasenja. Ne bojmo se stoga slijediti Djevičin primjer!

Ivan BODROŽIĆ

Životvorac i državotvorci

Raspłamsala se rasprava o „umjetnoj“ ili „medicinski potpomognutoj“ oplodnji, o promjeni odnosnog zakona i, s tim u vezi, o vrlo važnu pitanju: Kada počinje ljudski život - začecem, „u 5. mjesecu trudnoće“ ili „prvim plačem“ novorođenčeta? Uključit ću se u raspravu i ja. Pritom ću, možda, biti prekritičan, a neki će reći da sam takav zato što ova vlada nije „moja“. Svaka je vlada moja onoliko koliko je hrvatska, zauzeta za čovjeka, narod i državu, a svaki član vlade je „moj“ koliko njegovo vladanje nastoji biti pošteno služenje općem dobru.

Novoj vladi želimo sve najbolje već i zato što je ljudski i kršćanski dobro i normalno željeti i moliti svome bližnjemu blagoslov i uspjeh, ali i zato što njihov uspjeh znači dobro za sav narod. Radujem se mnogim dobrim najavama i naznakama, još više dobrim koracima, ali držim opravdanim, legitimnim i demokratskim iskazati i svoje zabrinutosti, pa i neslaganja kad za to ima razloga.

IGRE S JEZIKOM

U Hrvatskoj danas imamo problem pojmova, riječi, izraza..., baš rječnika. Kažu - čak pet važećih pravopisa! Množe se prijevori i raspre oko nekih riječi koje su u svagdanjoj uporabi, dok se neke iz dana u dan „uvaljuju“ u hrvatski jezik bez ikakve rasprave,

mada mu ne pripadaju. Čini se tako da većina Hrvata, uključujući i ministre financija, govore glatko i tečno o „milijonima“ ili „milijunima“ iako je to hrvatski *milijun*. Na „hrvatskim“ televizijama - koje bi trebale učiti pravilnu hrvatskom govoru - „često puta“ (izraz koji se nasilno ubacuje u hrvatski, mada nije „normalan“ kao ni uho-parajući „no međutim“!) „priča“ se engleski, mada se on govori. Sve više nam se „dešavaju“ nevolje i udesi, ali i mnoge lijepe stvari, iako bi nam se trebale *dogadati*... I još mnogo toga, da ovo ne pretvorimo u „like“ sat jezikoslovlja!

Srećom, imamo pametne, kompetentne i toliko svestrane ministre, da bi, stječe se dojam, svaki od njih mogao jednako uspješno voditi bilo koje ministarstvo. Osobito „Ministarstvo jezika“, da smo ga uspostavili. A možda bi trebalo, da nam se sa svakom novom vladom ne mijenjaju nazivi ministarstava! Tako smo imali „šport“ iako većina Hrvata izgovara „sport“ (valjda po uzoru na milijun/milion), a sadašnji se ministar očito unaprijed opredijelio za sport. Kome krivo kome pravo, ali za sve Hrvate je zdravo, čak i ako su teško bolesni, da se sada

mogu riješiti bolnica i liječnika i s punim se povjerenjem povjeriti Ministarstvu - zdravlja! A i onaj referendum ZA ulazak u EU bio je nepotreban, budući da je čitava Europa već ušla u Hrvatsku. Ako vam to nije jasno, raspitajte se u Ministarstvu „europskih i vanjskih“ poslova (Europa je, dakle, unutra!).

DVA ZAKONA ILI JEDAN?

Ali sve su to „trice i sitnice“ prema „odluci“ ministra zdravlja da ljudski život može početi kad se mi dogovorimo, a ako se ne dogovorimo, vjerojatno nećemo, Hrvatska će imati jedan zakon za konzervativne i rigidne hrvatske građane 20. st., a drugi za one koji su se razvili do naprednih spoznaja 21. stoljeća!

Naravno da sam ironičan, i da „maksimalno pojednostavnjujem“, ali ipak manje nego ministar u tv-emisiji „Studio 45“ u polemici s K. Miletićem, voditeljem građanske inicijative „I ja sam bio embrij“. Ministar je javno izrekao u najmanju ruku nespretno tvrdnje o „dva zakona“ i o početku ljudskog života, a zamjera građanima što mu se nisu obratili pismom nego su javno (čak!) prozvali njegovu javnu izjavu! Ističući da je Hrvatska prevladavajuće katolička zemlja ali i laička država, blagonaklono će toj katoličkoj većini ostaviti „taj rigidan, konzervativan zakon 20. stoljeća“ - ne zvoni li to na marksističku tezu i dogmu o religiji kao proizvodu „zaostale svijesti“?! Ali veliki katolički teolog Toma Akvinski iz 13. st., koji s pozicija ondašnjih znanstvenih spoznaja postavlja pitanje u kojem času ljudski zametak prima dušu, ministru nije uopće konzervativan pa se na njega poziva i više ga puta citira.

Ministru u emisiji stranu drži gospođa koja „po Milinovićevom zakonu“ ne bi imala svoju kćerku i vrlo je zabrinuta da joj netko ne predbaci kako je začeta u staklenci. No, i ona i ministar bježe od pitanja što je s onim milijunima tako začelih koji su kao višak ili „rezervni dijelovi“ pohranjeni u zamrzivačima, a čuvaju se kao vlasništvo - danas roditelja, sutra države ili mogućih kupaca - a kad uzmanjkaju skladišni kapaciteti... treba li dovršavati rečenicu?!

NEMOGUĆE OPRAVDATI

Tu strašnu činjenicu ne može amnestirati to što joj je „časna sestra davala injekcije“, ni da su se „časne za nju molile“, ni što je s njom na istom tretmanu bilo i žena katolikinja. Svaka medicinska sestra bila bi nečasna kad bi uskratila medicinsku pomoć čak i bolesnu kriminalcu. Sve dobre časne sestre mole za sve ljude, osobito za grešnike. Želja žene za materinstvom sasvim je razumljiva, zakonita i plemenita, ali gubi sve te osobine kad se hoće ostvariti po bilo koju cijenu, ne birajući sredstva, odnosno birajući i moralno neprihvatljiva sredstva. Pod plaštem takva, za kršćanina neprihvatljiva i od Crkve osuđena, makjavelističkog načela da cilj opravdava sredstva, učinjena su mnoga velika zla u povijesti, čak i masovna ubojstva.

Isticati s ponosom zdravo i normalno dijete koje je na taj način začeto i štititi ga od svakoga mogućeg - doista nepravedna - kriva pogleda okoline, a u isto vrijeme prikrivati poznatu činjenicu da je u procesu njegova začeca zamrznuto više zametaka, tj. žrtvovano čak i po nekoliko njegove moguće braće i sestara, to je opasan

moralni daltonizam i defektni „humanizam“ koji nije „ne-griješ“ ili manji grijeh zato što se u njega upuštaju i neki ili mnogi „katolici“. Dapače, tim je veći i strašniji! Njega pokušati amnestirati prizivom na činjenicu da to čini i Bog ili Priroda, da se prirodno odabiranje događa po cijenu mnogih smrti - to je cinizam Kainov: „Zar sam ja čuvar brata svoga?“ (Post 4, 9) i povratak sotonskoj teoriji u iskonskom grijehu: „...kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo“ (Post 3, 5).

JEDINO GOSPODIN BOG

Liječnici, ginekolozi, „bio-inženjeri“ - čak ni roditelji - nisu životvorci nego samo suradnici Gospodina i Životvorca, jedinoga gospodara života i smrti.

Predsjednici, premijeri, ministri - čak ni oni prvi - nisu državotvorci nego samo državnici.

Pravnici, suci, zakonodavci - čak ni Hamurabi ili Mojsije - ne stvaraju pravo ni moral, nego ih samo „uokviruju“ u zakone.

Teolozi, crkveni naučitelji - čak ni oni najveći - nisu vjerozачetnici ni vjerotvorci, nego samo njezini proučavatelji i definatori.

Pred nama je Blagovijest - Navještenje Gospodinovo. Marija reče: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!“ (Lk 1, 38). I tada u Nazaretu, a ne nakon 9 mjeseci u Betlehemu, „Riječ tijelom postade i nastani se među nama“ (Iv 1, 14). Ili - kako vjeroispovijedamo: „I utjelovio se po Duhu Svetom, od Marije Djevice: i postao čovjekom!“

Stanko JERČIĆ

Gospina suza

Briza media

Gospina suza, suzice Majke Božje, Marijine suze ili treslica raste po suhim i vlažnim livadama, kao i na tresetištima. Trajnica je s vrlo kratkim, odrezanim ogrljikom, a ima srcolike klasiće, od 5 do 7 mm duge.

Prema pobožnoj predaji, kad je bl. Djevica Marija bila žalosna, plakala je. Iz njezinih suza, koje su kapale na zemlju, nastala je treslica - *Gospine suze*. Njezini klasići, koji vise na tankim nitima, njišući se podsjećaju na suze. Neka i nas podsjetite na početne stihove „Gospina plača“:

*Muka gorka Gospodina,
Isukrsta Božjeg Sina,
Po Ivanu evanđelisti,
Koji Gospi plač navijesti.
Plaćnim glasom sve vas molju
Čujte Majke sad nevolju
Koja' no vas na plač zove,
Jer u gorkim mukam' plove.*

Mario CRVENKA

Gospa uzdanica

Ružica i Marija iz Beničevca kraj Cernika često hodočaste u marijanska svetišta, pa tako i Gospi Brze pomoći u Slavenskom Brodu.

Osjećaju potrebu njezina zagovora, njezine zaštite i pomoći, a imaju uvijek zašto doći i zahvaljivati joj.

Došle su u Brod zajedno s Ružičinim 27-godišnjim sinom, studentom strojarstva. On je upravo imao zadnji ispit na završnoj godini studija. Mati ga došla opet preporučiti Gospi, vjerujući u njezinu bezgraničnu majčinsku ljubav i pomoć, što se iskazalo puno puta u njihovim obiteljskim potrebama. Prije pet godina, naime, na Veliku subotu doživio joj je sin tešku prometnu nezgodu na pješačkom prijelazu u Novoj Gradiški. Automobil udario u njega, slomio mu obadvije noge ispod koljena i odbacio ga nakon što ga je nosio na haubi tridesetak metara. Pri padu je dodatno zadobio jak udarac u glavu s raskrvavljenom povredom. Prenoćio je u novogradiškoj bolnici i na Uskrs ujutro prevezen u brodsku, gdje je deset dana ležao u šok sobi. Na sam Uskrs roditelji su došli Gospi u njezino svetište u Brodu moliti i dati misu za njegov oporavak. I krenulo je pomalo. Tri mjeseca proveo je u kolicima. Gospinim zagovorom i pomoći, u što oni čvrsto vjeruju, nije ostalo nikakvih posljedica. Danas normalno hoda i priveo je studij kraju. Majka Ružica

ne zaboravlja Gospinu pomoć, uvijek ju časti i zahvaljuje joj dolazeći rado u njezino svetište.

Marija, Ružičina rodaka, živi u velikoj obitelji. Ima ih u kući pet naraštaja: baka, roditelji, djeca, unučad i prauučad. Žive skromno i složno, s Božjom pomoći, redovito pohađajući misna slavija. Križeva i kušnji uvijek ima, ali molitva i predanje Bogu snaga su im i utjeha. Ona kod Gospe moli i zahvaljuje joj za sve, a sada joj se najviše preporučuje za neoženjenog sina, dobra i vrijedna mladića, kako bi zasnovao svoju obitelj. To bi joj donijelo potpun duševni mir. Zato je Gospina krunica njezina neizostavna svagdanja molitva, a hodačašća Gospi prijeka potreba, jer vjeruje da Bog zna što je za svakoga najbolje.

Nedjeljka ANDRIĆ-NOVINC

Gospino XII. stoljeće

Marijansku stvarnost u Crkvi bogoslovci uspoređuju s morskim valovima. U određenim povijesnim razdobljima oni se penju i rastu, nakon čega zna nastupiti zatišje ili stanovit pad. U povijesti katoličkog bogoslovlja određena vremena označuju tako Gospinim razdobljem, pa je XII. stoljeće nazvano Gospinim stoljećem. Ono što Crkva vjeruje i uči o Majci Gospodnjoj u tom stogodištu nalazi se u središtu bogoslovske prouke, liturgijskih slavlja i pučke pobožnosti. Poznati bogoslovci Anselmo, Eadmer, Rupert, Bernard i mnogi drugi proučavaju marijanske teme te izgrađuju bogat i siguran nauk koji služi kao podloga za širenje marijanske pobožnosti, koja se obogaćuje novim izrazima i oblicima.

KATEDRALE - MOLITVE OD KAMENA

Zahvaljujući vrednovanju crkvenih otaca i pisaca, koji svojim postavkama otvaraju put novim bogoslovnim razmišljanjima i učvršćuju narod Božji u iskazima štovanja Bogorodici, nastaje marijanski preporod. To poštivanje *Blagoslovljene među ženama* gradi velebne crkve koje i danas svjedoče o vjerskom zanosu XII. stoljeća. Te Gospine katedrale, nazvane *molitvama od kamena* i danas potiču vjernike na dosljedan kršćanski život i djelovanje. Veličanstvene srednjovjekovne Gospine katedrale izraz su uljudbe i odgoja koje Crkva promiče na svome zemaljskom

hodočašću, prikazujući biblijske događaje i otajstva spasenja na vratnicama i prozorima, svodovima i bočnim zidovima tih gotičkih zdanja. To je *Biblija siromaha* koja vjernika i hodočasnika vodi prema oltaru i svetištu gdje se susreće s Bogom u otajstvu Krista Uskrsnuloga. Na taj način Majka Gospodinova vrši svoju majčinsku ulogu i dovodi braću svoga Sina u zajedništvo s Gospodinom. Hodočašća i odmorišta na putu do svetištâ pospješuju i gradnju prihvatilištâ. Tako u kršćanskoj Europi malo-pomalo nastaju naselja i oblikuju se srednjovjekovni gradovi.

U KRISTOVOJ SLJEDBI

U Gospinu XII. stoljeću nastaju i pobožne udruge, koje se nadahnjuju na marijanskoj duhovnosti i u pravila svoga života na izrazito mjesto stavljaju pobožnost prema Majci Isusovoj.

U Kristovoj sljedbi i životu po Evandelju zauzimaju marijanski stav. Majka Gospodinova uzor im je i nadahnuće, primjer za nasljedovanje u služenju Bogu i bližnjemu. Marijanski stav u Kristovoj sljedbi zauzimaju sljedbenici Augustina i Benedikta, Bruna i Bernarda kao i članovi ostalih evanđeoskih družbi.

Oni pak koji izabiru monaški način života u tišini i molitvi, otkrivaju u Mariji savršen uzor slušanja Riječi Božje i razmišljanja o njoj. Svojim stavom i ona je član nove Isusove obitelji koja se oblikuje po slušanju Riječi i vršenju Božjih zapovijedi. U tim krugovima mariološki nauk produbljuje se i obogaćuje novim spoznajama. Tu su, prije svega, svetopisamske postavke, marijanski sadržaji u Novom zavjetu kao i proročki navještaji iz Staroga zavjeta, kako ih je Crkva shvaćala i tumačila u svjetlu kasnije Objave.

MARIJANSKE MOLITVE

Tijekom XII. stoljeća nastaju i šire se marijanske molitve, hvale i pohvalnice, himni i zazivi upravljani Majci Božjoj. Te molitve upotrebljavaju se u bogoslužju i u osobnoj pobožnosti. Poseban su pak napredak himni u čast Majci Božjoj, kao što je *Akathistos*. Upravo u prvoj polovici XII. stoljeća svečano se u mimohodima pjeva *Zdravo, Kraljice*. Jednako tako širi se na veliko i posljednica *Stala plačuć*. Temelj na kojemu se gradi mariološka prouka i razvija marijanska pobožnost Marijino je bogomajčinstvo, razjašnjeno u sklopu nauka o jedinstvu Kristove božanske i ljudske naravi u osobi Sina Božjega.

Općem porastu marijanske stvarnosti doprinose i spisi pripisani nekom od

crkvenih otaca, kao npr. Augustinu ili Jeronimu. Zahvaljujući auktoritetu svjetlih likova Crkve, ti se spisi šire, a posvećeni su otajstvu Djevice Marije, njezinu uznesenju na nebo ili pak bezgrešnom začecu. Iz nauka o Marijini uznesenju bogoslovci razvijaju ideju o Marijini posredničkom djelovanju u korist Crkve i pojedinaca. Iz nebeskog zajedništva svetih, iz tzv. *nebeske Crkve*, Gospa vrši svoju ulogu u korist *Crkve na putu*.

Nauk o Marijini neoskrvnjenom začecu još nije bio toliko razvijen da bi mogao biti prihvaćen u vjeri i pobožnosti onoga vremena. Na tom putu postojala je velika prepreka koju je o Kristovu općem otkupljenju razvio sv. Pavao u svojim poslanicama. U Adamu su svi sagriješili, a svi su otkupljeni po Kristu, novom Adamu. Krist je zapravo otkupitelj svih, opći otkupitelj svijeta i čovjeka. Pravi zaokret na tom području učinit će franjevački mislilac Ivan Duns Škot svojom postavkom o Kristu, savršenu Otkupitelju, koji otkupljuje Mariju prije negoli upada u grijeh. Na temelju evanđeoskog prizora o Mariji kraj Isusova križa razvija se ideja o Gospinu duhovnom majčinstvu.

XII. stoljeće iznjedrilo je tako iznenadujuće bogatstvo marijanskih sadržaja na bogoslovnom polju kao i na području marijanske pobožnosti i kršćanskog življenja. Djevica Marijina zazivana je zanosnim usklikima kao: "*Budi pozdravljena ti koja si čast djevica, ti posrednice puka, majko spasenja, lavijete umjerenosti, ružo strpljivosti, lavando miomirisna. Ti posjeduješ puninu nevinnosti i ljepote, sladosti i mirisa*".

dar-ko

Na čvrstu temelju vjere

Čitava Antićeva duhovnost i njegove duhovne pouke temelje se na shvaćanju krsne milosti. Krštenjem je čovjek, po milosti, postao dijete Božje i ta činjenica od njega traži da zahvalno odgovori tom neizrecivu daru i sačuva krsnu nevinost. Antić doduše ne ističe često krsnu milost u svojim pismima, ali bez te pretpostavke nije moguće shvatiti njegov životni put. Zapravo čitav Antićev životni put i nije se sastojao ni u čemu drugom nego upravo u njegovanju krsne milosti. Zbog toga ga je Duh Božji, obilnije od drugih, nagradio svojim darovima, vjerom, ufanjem i ljubavi kojima je ne samo posvjedočio da se u njemu nastanio, nego se preko njega Očeva i Sinova ljubav nastavila razlijevati potrebnim ljudima.

VJERA ZALOG USPJEHA

Još od mladenačkih dana Antić je bio ne samo uvjeren da je čvrsta, jaka i nepokolebljiva vjera zalag uspjeha, već je postao i duboko svjestan da je ona temelj svega duhovnog života, koja čovjeku pruža životno rasvjetljenje i tako mu postaje pravilo življenja. Vjera čovjeka privodi Bogu. "Udahnuje mu pouzdanje i čini da u svemu gleda Boga i sve prima iz ruke Božje." Ona je oganj koji raspljuje dušu prema svemu što je plemenito. Tjera malodušnost. Daje utjehu u naporima i teškoćama. Pruža čovjeku spoznaju da u njemu po milosti

boravi samo Presveto Trojstvo i da je upravo u tome "najviše dostojanstvo i prava veličina" svakog čovjeka. Trebalo je očito mnogo osluškivanja i pozornosti da bi Antić, poput učenika na putu u Emaus, mogao prepoznati Gospodina, trebalo je sjediti do njegovih nogu da bi upio njegove savjete koje je osjećao u duši. Trebalo je moliti: Umnoži mi, Gospodine, vjeru, ufanje i ljubav! Godinama se u tom osluškivanju i pozornosti izvježbao i u molitvenim susretima prepuštao prosvjetljenju. Puštao je da sokovi vjere struje njegovim žilama zahvaljujući Gospodinu na izljevimaj božanske ljubavi. Njegova je vjera jačala, pa iako nije premještala gore, njezina čudesna moć se očitovala time što se sam Antić na neki način, u vjeri, preobražavao u Krista. Tu su čudesnu moć osjećali i brojni ljudi koji su se s njim susretali. A on im je taj nauk predavao kao temelj duhovnosti. "Ne živimo više mi nego Isus u nama.

M o l i t v a
za proglašenje blaženim o. Antića
Bože, Oče naš, izvore svakoga dobra!
Sin nas je tvoj poučio da budemo savršeni i milosrdni po uzoru na tvoju dobrotu. U Duhu Svetom, ti si slugu svoga o. Antu Antića uzdigao do savršenog vršenja tvoje svete volje. Proslavi, Gospodine, slugu svoga i na ovoj zmljli čašću svetaca, a meni po njegovu zagovoru udijeli milost za koju te sada posebno molim... Nadasve mi daruj svoje svjetlo i milost da poput oca Antića sve činim i trpim iz ljubavi prema tebi koji si sa svojim Sinom i Duhom Svetim izvor svakoga dobra i smirenja svih srdaca. Amen.

čuvaju živu vjeru. Tražio je djetinju vjeru i sam djetinje vjerovao. U trenuci- ma neuspjeha, iskušenja i duhovne suše, kad su osobe gubile snagu i dolazile u opasnost da klonu, posebno je naglašavao da sačuvaju vjeru.

POISTOVJEĆENJE S KRISTOM

Ono što Antićevu vjeru čini drukčijom od vjere većine kršćana to je potpuno poistovjećenje s Kristom, koje je s vremenom postajalo sve dublje. Ono se ne očituje samo u njegovu čudnovatu potpisu, koji se u prvi mah može učiniti bogohulnim, već se očituje i u najobičnijem njegovu životu. Bio je uvjeren kad čini nešto drugome da to čini Isusu, prema Kristovoj riječi sve što učinite jednom od ovih najmanjih, meni ste učinili. Ali mu je jednako uvjerljiva bila i misao da on i sam predstavlja Isusa. Njegovi su pokornici vrlo dobro zapazili da se radovao svakoj usluzi i svakoj pažnji. No, čini se da im je ostala skrivenija činjenica da je Antić darove, usluge i pomoć primao kao da su poklonjeni samom Isusu. On je o njima razgovarao s Bogom. Osjećao je da i Krist sve to prima kao da je njemu učinjeno, što često ponavlja u svojim pismima. Antić je čak i u činjenici da se oko njega okuplja dosta ženskog svijeta gledao sličnost s Kristom. U tim ženama vidio je svete evandeoske žene koje su se skrebile za Kristove tjelesne potrebe, držeći da i njihove skromne darove Isus prima kao da su njemu dani. Upravo zbog takva načina Antićeva života, njegovi su penitenti mogli zaključiti da mu je "vjera bila živa kao gledanje".

Vicko KAPITANOVIĆ

(Iz knjige *Kristu suobličen*, str. 207-209)

Budimo uvijek u Njegovoj svetoj prisutnosti puni vjere, puni ufanja, puni ljubavi, puni svetog straha Božjega, puni ljubavi do naših bližnjih (...). Tražimo ono što je Božje a ne što je naše. Neka nas Duh Sveti uvede u veliku tajnu Presvetog Trojstva. Neka se život Božanske Zajednice u nama pokaže, očituje i naš život neka bude vječna slava i hvala Njegovu."

U takvu uvjerenju usmjeravao je svoj život i rad prvenstveno na njegovanje vjere, nastojeći da i njegova duhovna djeca, posebno klerici, sve gledaju u duhu ili očima vjere. Poticao ih je da mole za dar vjere. Sam se u vjeri nastojao sjediniti s Presvetim Trojstvom, i na taj način živjeti božanski život, a to je savjetovao i drugima. "Svagdje se vladati kako dolikuje Presvetom Trojstvu", odnosno "kako bi se Isus vladao" kad bi bio na tom mjestu, bilo je njegovo osnovno pravilo proisteklo iz vjere. Poticao je osobe da

Blagovijest blaženog Anđelka

Glasnik marijanske ljepote *Beato Angelico* ili *fra Giovanni da Fiesole*, krsnim imenom *Guido di Pietro*, svećenik dominikanac, od simpatizera prozvan Beato Angelico - Blaženi Anđelko, poznati je talijanski ranorenesansni marijanski slikar. Njegova umjetnička ostvarenja odaju čovjeka duboke duhovnosti, a ljeptopisci ga nazivaju istinskim slugom Božjim, pobožnim i svetim. Budući da je umjetnost u njemu postala proživljena vjera, u rimskoj bazilici Santa Maria sopra Minerva, gdje mu počivaju ovozemni ostaci, papa Ivan Pavao II. proglasio ga je 3. listopada 1982. blaženim.

NEOBIČNA SLIKA

Kad je g. 1418. zaređen za svećenika, započela je fra Giovannijeva plodna umjetnička djelatnost, koja je od neprocjenjive vrijednosti, čudesne ljepote i blistavih boja, a na prijelazu iz kasne gotike u ranu renesansu. Od mnoštva njegovih marijanskih djela, opisat ćemo jednu neobičnu sliku.

Oltarna pala *Blagovijest*, tempera na dasci (194 x 194 cm), naslikana između g. 1430. i 1432. za samostansku crkvu sv. Dominika u Fiesolama kraj Firence, sastoji se od središnjeg prizora Navještenja

Gospodinova (154 x 194 cm) i pet manjih popratnih motiva u nizu, tzv. predella ispod slike. Iako prikazuje jednu tematsku cjelinu, dvama stupovima slika je kompozicijski podijeljena na tri dijela. U svakom je po jedan motiv: u lijevom izgon iz raja, a u druga dva, povezana lukovima, anđeo i Gospa.

BOGATSTVO SIMBOLIKE

Blagovijest se događa u zatvorenu rajskom vrtu, simbolu djevičanstva, iz koje ga, na lijevoj strani, izlaze Adam i Eva (Post 3, 23-24), dok na desnoj, u predvorju, anđeo prenosi Gospi Božju poruku (Lk 1, 26-38). Između stilizirana lišća i cvijeća, ističu se palma i crvene ruže, simboli Isusove muke. Tri prizora povezuje sunčana zraka. Za krilima golubice, simbola Duha Svetoga, od gornjega kuta, iz ruku nebeskog Oca dijagonalno se spušta prema anđelu i Gospi.

S otvorenom knjigom na koljenu, simbolom Svetog pisma, prekrivenih ruku, kao potvrda da prihvaća volju Božju po anđelovu navještanju, Gospa sjedi u arhitektonskom okviru renesansnog pred-

voja, ukrašena polukružnim arkadama i križnim svodom sa zlatnim zvjezdicama i plavim svodom, koje se spaja sa samostanskim vrtom. Dok sjedi na stolici sa svećanim prekrivačem, u crvenoj haljini s plavim plaštem preko ramena, nagnuta prema nebeskom glasniku, ovjenčana zlatnom aureolom, prekrivenih ruku osluškuje Božju poruku. U crvenoj haljini, ukrašenoj zlatnim vezom, anđeo Gabriel, raširenih zlatnih krila i s aureolom oko glave, prekrivenih ruku, nagnut naprijed ulazi u predvorje i očekuje Marijin pristanak. I kao da je Beato Angelico uprizorio upravo trenutak tišine nastao između navjestitelja i Marijina pristanka.

Anđeo predstavlja Boga Oca, čiji se lik nalazi u trokutastu zabatu iznad arkade. Duh Sveti dolazi do Marije, koja predstavlja ljudski rod, a Adam i Eva ljudsku obitelj zaraženu istočnom grijehom. Preko svetopisamskih osoba događa se susret Postanka i Blagovijesti, Grijeha i Navještenja.

Blagdan Navještenja Gospodinova slavi se 25. ožujka. Prema kršćanskoj predaji, toga dana Bog je stvorio Adama i Evu; na taj dan Praroditelji su sagriješili; to je dan Utjelovljenja Gospodinova i početak nove godine u kršćanskim narodima. Tako se, teološki opravdano, povezuju dva prizora: Grijeh i Blagovijest, odnosno uzrok i posljedica, to jest Eva i Marija. Teološkom tumačenju dodajmo i jedno-ga idilična svjedoka koji se, ispod arkade, na metalnoj zategi, neprimjetno pojavio u liku lastavice, kao simbol blagovjesničkog proljeća.

Iako umjetnik nije koristio renesansnu geometrijsku perspektivu, zahvaljujući čistim svijetlim i toplim tonovima, kao i

tamnim i hladnim kontrastima, koristeći nijanse od žute i zlatne do crvene, zelene i modre, pomoću vitkih stupova i obliha lukova, pogotovo stiliziranim vrt-nim zelenilom i raspršujućom sunčanom zrakom, prikazao je jedinstvo prostora u koji je smjestio svjedoke Blagovijesti.

ZANIMLJIVA PUTANJA

Da bi sagradili zvonik, redovnici samostana sv. Dominika iz Fiesola prodali su g. 1611. tu oltarnu palu vojvodi lacijskih gradova Latera i Farneze - Mariju Farneseu (1548.-1619.), a umjesto nje na oltar g. 1615. stavili novu koju je izradio Jacopo Chimenti da Empoli (1551.-1640.). Vojvoda od Lerma, španjolskoga grada u pokrajini Burgos, Francisco de Gómez Sandoval (1553.-1625.) otkupio je oltarnu palu od vojvode M. Farnesea i, kao dobročinitelj, darovao je dominikanskoj crkvi sv. Pavla u Valladolidu, u španjolskoj autonomnoj zajednici Kastilja. Kasnije su je dominikanci darovali redovnicama Pohoda Marijina, odnosno kraljevskom samostanu Reda siromašnih sestara sv. Klare - u Madridu, koje su je stavile u prigodnu kapelicu u klastru. Umjetničku vrijednost Angelicove slike otkrio je kustos muzeja Prado i slikar Federico de Madrazo. Na preporuku supruga španjolske kraljice Izabele II. (1830.-1904.) - Francisca d'Asis de Borbón (1822.-1902.), klarise su, 16. lipnja 1862. sliku darovale muzeju Prado, a na njezino mjesto stavile novu koju je, u znak zahvalnosti, izradio slikar i kustos muzeja Prado. Otada je Angelicova oltarna pala Blagovijest postala najvrednija umjetnička dragocjenost španjolskoga kraljevskog muzeja Prado u Madridu.

Ante Branko PERIŠA

I ja sam bio embrij

Ovih dana zahuktala se priča o početku ljudskog života. Tko dobiva elektroničku poštu, mogao se i sam uključiti u akciju „I ja sam bio embrij“ (ljudski zametak), koju su pokrenuli vjernici laici, članovi udruga koje štite dostojanstvo ljudskog života od začeca. Krenulo je sve to nakon izjave hrvatskoga ministra zdravlja o početku ljudskog života i podjelom stanovnika Hrvatske u dvije kategorije, jedne iz 20. i druge iz 21. stoljeća. Nismo li napretkom znanosti dobili upravo izuzetna saznanja iz svijeta nerođenih, pa bi bilo očigledno da su spoznaje 21. stoljeća naprednije?!

PROZOR U SVIJET

Prenatalna dijagnostika (pretporodajna medicina koja određuje bolesti prema njihovim znakovima) kojoj je znatno doprinio ultrazvuk, krajem prošlog stoljeća omogućila je ulazak u tajnoviti svijet majčine utrobe. Vidjeti dijete u maternici, kako se miče, pratiti njegov razvoj, zamijetiti odstupanje od normalna oblikovanja ploda... Ponekad je to bilo sudbonosno za dijete, jer mnoga djeca nisu pravo ni zaplakala nakon što im je dijagnosticiran, npr. Downov sindrom. Majkama je omogućeno znati i birati hoće li roditi zdravo ili bolesno dijete. Bilo je hrabrih majki koje su prihvatile život u punini, onakav kakav im

ga je Bog dao, a on jedini najbolje zna zašto im ga je takva dao.

„ANDELI“

Djeca rođena s određenim poremećajem, bilo tjelesnim ili mentalnim, prihvaćena su redovito s puno ljubavi. Njihovi roditelji udružuju se u različite udruge, da bi bolje djelovali i pomagali jedni drugima, da znaju kako se nositi sa zahtjevnošću odrastanja djece s posebnim potrebama. Ti roditelji izuzetno su poštovni, puni su ljubavi i strpljivosti prema takvoj djeci i nemojte se čuditi ako vam kažu da su njihova djeca pravi „anđeli“. Radujte se zajedno s njima koji svjedoče da se i kroz njihove „anđele“ proslavlja Bog. Nemojte

pitati zašto je to tako i zašto baš njima, jer to samo Bog zna.

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, „jer ti si moje stvorio bubrege, satkao me u krilu majčinu.

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja predivna.

Dušu moju do dna si poznavao, kosti moje ne bijahu ti sakrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje.” (Ps 139, 13-15)

KAD POČINJE LJUDSKI ŽIVOT

Započinje li ljudski život pokretom čeda koje osjeti majka u svojoj utrobi ili njegovim prvim plačem? A što je s onom djecom koja nikad nisu zaplakala, spadaju li ona u ljudska bića? Što je s onim embrijima, ljudskim zamecima, koji nisu dorasli do toga stadija da majke osjete njihove pokrete? Koliko suza i neprežaljene djece! A post-abortivni sindrom?! Za kim to majke žale kad nisu ni čule plač?! Neupitna je činjenica o početku ljudskog života.

ŽIVOT SE NASTAVLJA

Život se nastavlja, kažu biolozi. Od majčine jajne stanice i očeva sjemena nastaje novi život. Od dviju živih stanica nastavlja se novi život. "Satkao si me u krilu majčinu..." (Ps 139, 13), pjeva svetopisamski pjesnik. Hoće li koji budući pjesnik pjevati: "Zamrznuo si me prije negoli dotakoh krilo majčino!", to ne znam. A tih malih zamrznutih broj je sve veći, majčinih krila sve je manje, a njihova je sudbina neizvjesna. I kad se nastavi njihov život u majčinu krilu i jednog dana na svjetlu dana zaplaču, tko će nam reći da oni nisu bili živi od začeca?

I ISUS JE BIO EMBRIJ

Andeo Gospodnji najvijestio Mariji.

I ona je začela po Duhu Svetom.

Spominjemo se Isusova utjelovljenja svagdana s jutarnjim, podnevnim i večernjim zvonom uz Zdravomariju, danima, godinama, stoljećima, već puna dva tisućljeća. Od začeca do rođenja i Isus je bio embrij. Svidjelo se Gospodinu odabrati Mariju za majku svoga Sina, a ona, ponizna službenica, nakon što je pitala i doznala kako će to biti, u poslušnosti se prepustila volji Očevoj. Prije dva tisućljeća život je nastao u njezinu krilu. Nosila ga je devet mjeseci. S njime je pod srcem pohodila Elizabetu, porodila ga napokon u špilji koja je služila za štalu. Ni Josip nije puno pitao, prihvatio je svoju ulogu i do kraja ju izvršio.

EVO SLUŽBENICE GOSPODINOVE

Možemo li s Marijom reći što je izrekla ona u poniznosti i prihvatiti volju Očevu kad je u pitanju prihvaćanje ljudskog života? Zbog naprednih iz 21. stoljeća, koji ožive nekoliko mjeseci nakon začeca, godinama će zamrznuti embriji čamiti i čekati samilost roditelja spremnih da ih prihvate.

A ti, Gospe, smiluj se i pomozi!

I Sara, i Ana i Elizabeta bijahu nerotkinje. Bog ih obdari porodom. Izmoljena djeca uz Božji blagoslov, strpljivost i ustrajnost, ugledaše svijet. Pomozi, Gospe, i rođene i nerodene, i plodne i neplodne da poštuju Božju volju i Božje zakone kad je u pitanju stvaranje života. Prosvijetli znanstvenike i moćnike da ne dijele vjernike od nevjernika nego svjetlom spoznaje pronađu pravi put do jedne jednostvene Istine koja otvara Put životu.

Danijela DE MICHELI VITTURI

U djelu *Isus iz Nazareta* papa Benedikt XVI. posvećuje nekoliko misli Majci Isusovoj i njezinoj nazočnosti kraj križa. Riječ je o ženama koje su pratile posljednje trenutke Isusova života. Dok evanđelist Marko piše da su žene gledale izdaleka što će se dogoditi (Mk 15, 40), u Evanđelju po Ivanu one stoje "uz križ Isusov". Isti evanđelist izvješćuje da mu vojnici nisu "prebili golijeni" nego su mu kopljem proboli bok. Pritom se poziva na proročke riječi: "Gledat će onoga koga su proboli" (Iv 19, 37). To je povod Benediktu da posegne za riječima proroka Zaharije (12, 10). Žene gledaju Probodenoga, iskazuju mu osjećaje ljubavi i samilosti. Oplakuju ga.

POGLED U ZNAKU OTKUPLJENJA

Nasuprot onima koji su Isusa izrugivali, mučili i zlostavljali, Benedikt u evanđeoskom ulomku prepoznaje miran ishod Gospodnje muke i smrti kao prilaz polaganju u grob i uskrsnuću. To je zasluga vjernih žena koje iskazuju sućut i ljubav umirućem Spasitelju. Među njima je i Majka Isusova. Ona njegovu smrt doživljava kao majka koja oplakuje smrt sina jedinca.

Na tom mjestu Benedikt se opet poziva na proročki tekst: "U onaj dan otvorit će se izvor domu Davidovu i Jeruzalemcima da se operu od grijeha i nečistoće" (Zah 13, 1). U prizivu na te riječi očituje se spasenjsko djelovanje Kristove muke i smrti. I samo gledanje na Propetoga, sućut prema njemu, izvor je i početak čišćenja od grijeha. Probodeno tijelo

Isus je primio od Marije, a postalo je sredstvo spasenja za one koji upiru svoj pogled u križ. A među onima koji gledaju, uz križ je i Isusova majka. Ona motri kako se otkupljenje od grijeha ostvaruje pred njezinim očima. Živi je i povlašteni svjedok djela spasenja, koje na Golgoti dolazi u svoju završnicu.

MAJČINSTVO I POSINSTVO

Za razliku od evanđelista koji spominju da su žene bile kraj križa, Ivan donosi pojedinosti: "Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija iz Magdale. Kad Isus opazi Majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci svojoj: 'Ženo, evo ti sina!' Zatim reče učeniku: 'Evo ti majke!' i od tog časa uze je učenik sebi" (Iv 19, 25-27).

U riječima s križa Benedikt prepoznaje Isusovu oporuku. Kao jedinac majke koja po njegovoj smrti ostaje sama, Isus joj predaje ljubljenog učenika, stavlja ga na svoje mjesto. On preuzima odgovornost za Majku Isusovu i uzima je k sebi. Za Benedikta je doslovno značenje tih riječi mnogo jače i izrazitije: učenik Mariju uzima u svoju svojinu, unosi je na neki način u svoj unutarnji život, u život po duhu.

Taj prizor prije svega posve je ljudski čin Spasitelja, koji se oprašta od zemaljskog života. Majku ne ostavlja samu. Povjerava je brizi njemu draga učenika. Zapisujući takve, čisto ljudske prizore, evanđelist želi naglasiti njihovo značenje. Tu ima nešto više od opisa prizora. Događaj nadilazi sebe i ukazuje na ono što ostaje trajno, pa se Benedikt s pravom pita, što nam evanđelist zapravo želi reći.

o Mariji uz križ Isusov

ŽENA U KANI I KRAJ KRIŽA

Da bi odgovorio na to pitanje, Benedikt Bibliju tumači pomoću Biblije. Naglasak stavlja na riječ "ženo" kojom Isus oslovljava majku. Tako joj se obratio i na gozbi u Kani. Dva prizora međusobno su povezana. Kana je bila predokus konačne svadhe na kojoj će Gospodin ponuditi novo vino. Ono što je nekad

bilo znakom, sad postaje stvarnošću. Riječ "žena" Benedikt pronalazi u izvješću o stvaranju (Post 2, 23). Pavao Krista naziva novim Adamom, s kojim započinje novo čovječanstvo. U opisu prizora kraj križa evangelist tvrdi da novom Adamu pripada "žena" koju on predstavlja u Mariji. U Evanđelju to ostaje jedino kao nagovještaj, koji će se kasnije razviti u vjeri Crkve.

Otkrivenje govori o "ženi" kao velikom znaku na nebu. U njemu se podrazumijeva čitav Izrael, prepoznaje se sva Crkva, koja Krista mora neprestano radati u bolima (Otk 12, 1-6).

Drugi pristup nalazi se u poslanici Efežanima kad se govori o čovjeku koji postavlja oca i majku te prijanja uza svoju ženu, s kojom tvori jedno tijelo. Tu sliku primjenjuje Pavao na Krista i Crkvu (Ef 5, 31). U ideji o zajedničkoj osobnosti prvotna Crkva slijedila je svetopisamsku misao i u ženi prepoznavala s jedne strane Mariju, a s druge Crkvu, zaručnicu i majku, po kojoj se Marijino otajstvo očituje u vremenu.

Poput Marije, i ljubljeni učenik stvarna je osoba i uzor učenitva. Učeniku koji to doista jest u odnosu prema Učitelju, povjerava se žena, Marija i Crkva. Isusove riječi s križa ostaju otvorene za konkretne primjene.

Neprestano se ponovno upućuju i majci i učeniku, a svakomu se nalaze da ih ispuni. Isusov učenik pozvan je Mariju prihvatiti u svoj život i tako ispuniti posljednju želju i poruku svog Učitelja.

Mate ARDINIĆ

Kad se Isus utjelovio?

Nova knjiga *Kršćanska era i Isusovo utjelovljenje* Frane Peruzovića raspravlja o nekim događajima koji su prethodili, pratili i slijedili prvi Isusov dolazak na zemlju. O tomu razgovaramo s piscem.

- *Brojenje je godina mnogima nevažno, pa i onima koji rado čitaju o prošlosti ostaju nepoznate tajne nastanka sadašnjega brojenja. Zašto ste se i kada zaputili u to promišljanje?*

- Moje promišljanje o nastanku sadašnjeg brojenja godina je zapravo samo dio u proučavanju nekih događaja iz povijesti spasenja. Naime, čitajući Bibliju postavljao sam sebi pitanja na koja nisam našao zadovoljavajuće odgovore.

Jedno je od njih bilo: Pored znakova koji će pratiti budući dolazak Isusa Krista, jesu li starozavjetni proroci navijestili i vrijeme kada će se to dogoditi? Čitajući biblijske komentare nisam dobio potvrđen odgovor. Međutim, stariji biblijski komentari i djela nekih crkvenih pisaca upućivali su na to da je vrijeme dolaska Isusa Krista navijestio prorok Daniel u proroštvu *Sedamdeset sedmica* (Dn 9, 24-27). O tome su pisali crkveni pisci (sv. Jeronim, sv. Ciprijan i drugi), a i Marko Marulić. Danielovo proroštvo govori da će do smrti Pomazanika proteći 62 sedmice. Prema Levitskom zakonu sedmica je sedam godina, pa 62 sedmice čine 434 godine. U proroštvu je nejasno otkad se broje spomenute sedmice, pa zato i nema

sigurna tumačenja je li se to proroštvo ispunilo smrću Isusa Krista.

U starom zavjetu su rabini spomenute sedmice tj. godine brojili od dovršetka izgradnje Hrama. Danas se smatra da je gradnja Hrama započela 521. g. pr. Kr., a dovršena 515. g. pr. Kr. za kralja Darija I. Od 515. g. pr. Kr. do godine Isusove smrti nema 434 nego 547 godina, što bi značilo da se Danielovo proroštvo nije ostvarilo na Isusu Kristu.

Ako se temeljito prouče vrijeme i prilike oko izgradnje Hrama, zaključak će biti drukčiji: gradnja Hrama nije započela za Darija I., nije trajala 5 nego 46 godina, kako piše u Ivanovu evanđelju, te nije dovršena šeste godine vladanja Darija I., nego Darija II. tj. 402. pr. Krista. Od te godine pa do 33. g. po Kr., kada je Isus umro na križu, ima točno 434 godine ili 62 Danielove sedmice. U tom slučaju se smije slobodno reći da se Danielovo proroštvo ostvarilo na Isusu Kristu.

- *Što je u Vašim zaključcima bitno različito od dosadašnjih proučavanja?*

- U mojim istraživanjima bitna je razlika u izvorima prema kojima se određuju najvažnije godine Isusova života. Današnja tumačenja kronologiju Isusova života temelje na godini smrti kralja Heroda (4. g. stare ere), a koja je izračunana iz nepouzdanih i protuslovnih podataka židovskog pisca i povjesničara Josipa Flavija. Nasuprot tome, ja svoje zaključke temeljim u prvom redu na vremenskim podacima iz evanđelja. Tome dodajem neke činjenice iz crkvene predaje i povijesne znanosti, te prihvaćam one podatke J. Flavija koji se ne protive evanđelju.

Danas se misli da je skitski monah Dionizije Mali početkom 6. st. po Kr. izra-

čunao godinu Isusova utjelovljenja i da je uveo kršćansku eru. Međutim, ne zna se tko je prvi izračunao godinu Isusova utjelovljenja, ali je sigurno da ju je Ciril Aleksandrijski poznavao oko sto godina prije Dionizija. Nadalje, Dionizije nije uveo kršćansku eru, nego je to učinjeno dva stoljeća kasnije ponajvećma zaslugom engleskog benediktinca Bede Časnog.

Dakle, jasno je da se Dionizije nije bavio računanjem godine Isusova utjelovljenja i uvođenja kršćanske ere. On je izradio Uskrsne tablice po kojima su se određivali nadnevc i svetkovanja Uskrsa, a njegova je zasluga što Uskrsne tablice nije datirao po tada važećim godinama Dioklecijana. U pismu biskupu Petroniju Dionizije kaže da u svojim tablicama nije htio spominjati ime bezbožnika i progonitelja Dioklecijana, nego je radije odabrao označivati godine po utjelovljenju Gospodina našega Isusa Krista.

- *Vaše promišljanje nije samo znanstveno. Vjernicima ste poslali i jednu naglašenu poruku. Koju?*

- Nerijetko sam u svom radu nailazio na prigovore da je važno upoznati nauk Isusa Krista, a ne baviti se pitanjem kronologije Isusova života. Mislim da prvo treba činiti, a drugo ne zanemariti. Ako bi se kronologija Isusova života proučavala iz puke radoznalosti, a iz nje se ne bi uočila poruka, onda bi se donekle moglo reći da se time nekorisno baviti.

Nastojeći utvrditi godine i dane najvažnijih događaja iz Isusova života (začeće, rođenje i smrt) htio sam pokazati kako su ti događaji povezani s posvetama Hrama i okončanjima triju sužanjstava - egipatskoga, babilonskog i Antiohova. Isus je začet i umro na godišnjicu posvete Hrama koja je bila za Pashu nakon povratka Židova iz babilonskog sužanjstva. Pasha se svetkuje

FRANE PERUZOVIĆ
KRŠĆANSKA ERA
I ISUSOVO UTJELOVLENJE

u spomen prestanka egipatskog sužanjstva. Isus je rođen na godišnjicu posvete Hrama koja je bila nakon Antiohova progonstva. Ta tri sužanjstva su slika sužanjstva grijeha u koje je čovječanstvo dospjelo zbog grijeha prvih ljudi. Činjenica da su se Isusovo začeće, rođenje i smrt dogodili na godišnjice okončanja triju sužanjstava, govori na znakovit način da je Isusovom otkupiteljskom žrtvom, koja je počela utjelovljenjem u Nazaretu, nastavljena rođenjem u hladnoj betlehemskoj

noći, a dovršena raspjećem na križu u Jeruzalemu, okončano sužanjstvo grijeha.

- *Po mojoj prosudbi, Vaše je djelo važan doprinos povijesnoj i teološkoj znanosti. Razmišljate li o njegovu prevodjenju na koji svjetski jezik i na pokazivanje svojih zaključaka u širim okvirima?*

- Zasad kanim predstaviti knjigu čitateljima. Ovisno o tome kako će biti prihvaćena, može se razmišljati o eventualnom prijevodu ili pokazivanju u širim okvirima.

Milan IVANIŠEVIĆ

Maturalac

Oduljilo se, još ih nema. Pogledajemo se, osmjehujemo, sliježemo ramenima. Kasne. Rodbina se gura. Željeli bi da su na okupu, da mogu, osim što će vidjeti, i dobaciti koju riječ pohvale. Sav taj trud to zaista i zaslužuje.

Potpuno isto kao na filmovima. Sići će niza stube u parovima, jer, eto, Bogu hvala, u njihovu je razredu podjednako djevojaka i mladića. Djevojaka koje će se pojaviti u prvim svojim raskošnim haljinama s vrtoglavim potpeticama, fizurom, šminkom i nakitom. I mladića u odijelima uglavnom od svete krizme s dodatkom kojega modnog detalja. Za djevojke to je trošak kakav se samo zamisliti može.

- Kao vjenčanje! - komentira Romeo.
- Još ovaj, pa gotovo! Prošle godine kredit za maturalno putovanje! Ove godine za maturalni ples! I možeš me ubiti poslije toga! Ja više ne mogu! Dalje, neka se misli sama! - komentira moja susjeda.

Računajući večeru, darove i druge sitnice skupila se pozamašna svota u ove tanke dane. Svi se žale, a svi daju. Bar se tako pokazujemo. Osjetljivi smo na svoju djecu. Ne smiju biti gora od drugih. Moraju imati.

Evo ih. Silaze.

Tražim je pogledom. Tu je, korača smjelo. Na trenutak mi zastaje dah. Samo da se ne sruši u tim glupavim potpeticama! Hvala Bogu, nijedna nije pala. Sve blista, sve je savršeno. Ponosni mladići sa svojim damama. Kakva ljepota, kakva

mladost! Divno! Kako smo mi lijep narod! Krasno!

- Svi su, zaista, lijepi! - čujem šapat uza slijevanje bliceva.

I gotovo je. Oni u dvoranu, mi kući. Nije to kao u našoj starini Dubrovniku, po tradiciji ova večer pripada maturanti-ma i njihovim roditeljima, jer za ovo su zaslužni i njihovi roditelji. Nema veze, tako je kako je. Vraćamo se kući.

Razgovaramo. Netko prebire kako će preživjeti mjesec, netko kako vratiti kredit, a netko poput moga Romea:

- Šteta što nas je malo! Svake godine u našoj školi po jedan razred manje. To mene zabrinjava, što nestajemo.

Izumiremo!

Baca on crnilo, ali se to svidjelo nekolicini. Svratili smo na piće s njima, pa se odmah razvio razgovor koliko u kojemu našem selu ima neženja. Ta crna moda neženstva proširila se kao zaraza.

Propadaju sela, kuće se zatvaraju, školske zgrade stoje u ruševinama, domovi kulture i škole su ukinute. Sela su postala sablasna.

U predizbornoj kampanji i pred referendum za EU nikoga ta bol ne bije.

Nestajemo, ljudi! Ima li lijeka? Ima li načina izdignuti se iz toga? I neka nam se dade sve bogatstvo ovoga svijeta: ako nema ljudi, nema ničega!

To me podsjetilo kako je prošlog ljeta Emanuela upoznala neku djevojku iz rodnog sela svojih roditelja. U razgovoru Emanuela joj spomenula da su njezin djed i baka iz tog mjesta. Djevojka reče kako nema pojma o toj obitelji, oni su se prije nekoliko godina onamo doselili. Mene je teško pogodilo kako ne znaju za prezime svojih roditelja. Još nam je ondje kuća, istina razvalina, ali je naša.

Na groblju je i naša grobnica. Zar smo tako brzo zaboravljeni! Emanuela mi je odgovorila:

- Ne čine selo prazne kuće, nego ljudi! Tako je! Ljudi! Bez ljudi nema ništa!

Sjetila sam se jednog sela na izumiranju. Ostalo je bilo na samo pet obitelji. Kad su im trebali ukinuti školu do četvrtoga razreda, žene su se dogovorile da rode još po jedno dijete. I rodile su. Ne samo po jedno nego i više. Neki su se momci poženili, pa je sve živnulo.

Koliko je samo poginulo naših momaka u Domovinskom ratu! Sad bi njihova djeca koračala s našom u maturalnim špalirima. Ne cvjetaju nam ruže, ali uživamo slobodu koje uglavnom i nismo svjesni, jer se poput psa koji trči za svojim repom neprestano bacamo u crnjak, gledajući ono što nemamo.

Ovaj maturalac pokazao nam je što imamo, pa je netko pametan poslije čašice rekao, da podemo kući i počnemo brojiti što sve imamo, a onda da izmolimo barem po jednu deseticu Gospine krunice za majke poginulih branitelja koje su nam darovale svoju djecu, da bismo imali ovo što imamo.

Netko je dodao da molimo da dobijemo svatko po jedno dijete. Mame su na to prosvjedovale:

- Sada?! Kasno je!

Romeo je odgovorio:

- Bogu je sve moguće, pa i u vašim godinama dobiti dijete!

Veselo raspoloženi vratili smo se kući. Izmolili smo Gospinu krunicu da maturalac prođe u dobru raspoloženju i miru, da naši mladi ne pretjeraju u piću, da nam budu na ponos.

R. T.

Godina vjere, ufanja i ljubavi 2012.

**Svakog dana, u svakoj prilici
divim se poniznoj Majci Djevici:
Zdravo budi Marijo,
Milosti si puna!!!**

**Oči k tebi usmjerim,
srce tebi povjerim,
svoje trude i sve muke
položem u tvoje ruke.**

**Majko sveta, moje pouzdanje,
Sina svoga ti zamoli za me,
povedi me na put svijetla
iz magle i tame.**

**Uzdanje se moje pozlatilo,
ufanje se meni isplatilo,
zdravljem, mirom
i dobrim se vratilo!!!**

Vinka TOKIĆ BUROLO

Preusmjerenje svim bićem

Na kraju svoga života sv. Franjo Asiški napisao je *Oporuku*, spis koji je svjedočanstvo o svečevu ponašanju i namjerama, a sadrži i neke upute za njegove sljedbenike. Svoj život dijeli u *Oporuci* na dva dijela: *život u grijesima* i *život u pokori*. I Franjino *Prvo pismo vjernicima* podijeljeno je na dva dijela: *O onima koji čine pokoru* i *O onima koji ne čine pokoru*. Osim toga, on u svim svojim spisima potiče na pokoru. U njegovu shvaćanju kršćanskog života ona zauzima povlašteno mjesto. I u životu svakog kršćanina ona bi trebala imati važnu ulogu. Što je s nama?

UNUTARNJA I VANJSKA POKORA

Što je pokora? Čini mi se da je s njom kao i s mnogim drugim stvarnostima ljudskog života - brojni je spominju, a da i ne znaju što je. „*Unutarnja pokora je korjenito preusmjerenje cijelog života, povratak i obraćanje Bogu svim srcem, raskid s grijehom, odvratanje od zla, zajedno s osudom zlih djela koja smo počinili. Ona istodobno obubvaća želju i odluku za promjenom života s nadom u Božje milosrđe i pouzdanjem u pomoć njegove milosti*“ (KKC, br. 1431).

Pokora postoji na dvije razine: unutarnja i izvanjska. Potrebna je najprije unutarnja. Možemo slobodno reći da je to obraćanje (metanoja), odnosno čovjekov korjenit zaokret u životu, odvratanje od grijeha i zla te usmjerenje prema Bogu i

životu s njim. No, ono što je u srcu, treba se vidjeti i naizvan, u obraćeničkomu ponašanju i djelovanju: „*unutarnje obraćanje, naprotiv, teži da izrazi taj stav vidljivim znakovima, kretnjama i djelima pokore*“ (KKC, br. 1430).

Dakle, pokora je obraćanje čovjeka Bogu u nutrini svoga bića, što se očituje i određenim izvanjskim djelima.

RAZLIČITI OBLICI POKORE

Korizma je u Crkvi obilježena kao pokorničko vrijeme (ZKP, kan. 1250). Spomenimo oblike pokore. Najprije *post*, ali on nije jedini način pokore. Na žalost, čini se da posljednjih godina korizmeni postovi postaju nekakvom modom, odnosno stvarnošću koju svi čine jer je vrijeme za to: *svi poste, pa ću i ja*. Kršćanin ne bi smio postiti - činiti pokoru - zato što to svi čine, nego iz svojih pravih vjerničkih motiva. Sveto pismo i tradicija uz post spominju *molitvu* i *milostinju*. Tako u zbornoj molitvi za misnog slavlja na Pepelnicu molimo: „*Gospodine, započinjemo korizmu posta,*

molitve i bratske ljubavi.“ Te tri stvarno-
sti izražavaju obraćenje u odnosu prema
sebi, Bogu i bližnjima.

Valja istaknuti da post redovito shvaća-
mo preusko, tj. samo kao uzdržavanje
od uzimanja hrane. No, postiti se može
od mnogočega: gledanja televizije, surfa-
nja na internetu, korištenja facebooka i
ostalih društvenih mreža, izlazaka u
kafiće i disko-klubove, pušenja, pijenja
alkoholnih pića, kave i tome slično.
Postiti, dakle, znači odreći se nečega u
svom životu u potpunosti ili djelomično.
Zašto, iz kojih razloga?

ZNAK I SREDSTVO

Ponajprije jer je pokora *znak i sredstvo
obraćenja*. Ako čovjek u svom srcu i
pameti spozna da se grijehom udaljio
od Boga, nastojat će se njemu vratiti
svim svojim silama. To postiže i djelima
pokore, jer ono što je u srcu, treba se
vidjeti i naizvan, u promjeni govora i
ponašanja. Pokornički čini (npr. post)
trebaju biti onomu koji ih čini znak da
se treba obraćati, ostaviti grijeha i
grešnih navika i prionuti uz Boga.
Ujedno su oni sredstvo po kojima vjer-
nik hodi Božjim putem.

Nadalje, pokora je *škola životnih vrijed-
nosti*. Odričući se nečega, moleći se
Bogu kao izvoru svakog dobra i vršeći
djela ljubavi, vjernik uči u čemu se
život stvarno sastoji: ni u posjedovanju
niti u uživanju dobara ovoga svijeta,
nego u zajedništvu s Bogom. Dakle,
pokora u svim svojim oblicima poučava
čovjeka da je sretan i ispunjen jedino
život s Bogom.

Zatim, pokora je *zadovoljština za grije-
he i sredstvo u borbi protiv njih*. Da bi
sakrament ispovijedi bio cjelovit, traži se

i izvršenje pokore. Ona je najprije
zadovoljština za grijeh. Istina, čovjek
ne može nikad „isplatiti“ Bogu
oproštenje i „nadoknaditi“ štetu nastalu
grijehom, ali pokorom pokazuje da je
svjestan teških posljedica svojih grijeha i
izražava Bogu zahvalnost za oprostenoje.
S druge strane, pokorom se vjernik bori
protiv grijeha. Ako spoznaje svoje grije-
he, zna i kako se boriti da ponovno u
njih ne upadne - najbolji je način za
borbu protiv grijeha pokora kojom se
čuva od grešnih prigoda.

NAČIN JAČANJA VOLJE

Na kraju, pokora je *način jačanja volje*.
Vjerujem da svatko od nas ima iskustvo
slabosti svoje volje: toliko puta stvorimo
dobre odluke, isplaniramo divne životne
programe, ali slabo ili nikako ostvarimo
ono što smo odlučili ili planirali.
Pogotovu je tako na duhovnom
području. Svaki put u ispovijedi donosi-
mo odluku da više nećemo griješiti, ali
opet padamo u grijeh, pače iste.
Pokora je sredstvo za jačanje volje da ne
ostanemo samo na riječima, nego da ih
provedemo u djelo.

Pokora je nužna sastojnica kršćanskog
života. Opasno je nju ostaviti jedino za
korizmu, a zapostaviti u ostalom dijelu
godine. Smisao je korizmene pokore da
postanemo ljudi pokore, da svaki dan,
čitave godine, u svakom razdoblju života
vršimo pokoru, pravu pokoru koja će
biti put našeg obraćenja Bogu. „*O kako li
su blaženi i blagoslovljeni oni i one dok
to čine i u tome ustraju, jer će na njima
počnuti dub Gospodnji i k njemu će
doći i kod njega se nastaniti*“, piše sv.
Franjo vjernicima koji čine pokoru.

Kristian STIPANOVIĆ

Gospine

spasonosne boli

Tijekom godine Crkva razvija čitavo Kristovo otajstvo: od utjelovljenja i rođenja, preko muke, smrti i uskrsnuća... sve do duhovskog dana i dolaska Gospodnjega (usp. *Sveti sabor*, 7). Kristovo otajstvo je *otajstvo spasenja*, ostvareno u njegovu zemaljskom životu, a Crkva ga razvija i proživljava tijekom liturgijske godine. To i jest smisao crkvenih godina, ne da parira građanskoj godini nego da vrijeme pretoči u milost Kristovu za čovjekovo spasenje.

Tijekom korizme Crkva razvija nadalje Kristovo otajstvo muke i trpljenja dok sve ne dovede do uskrsne pobjede. Prikazuje nam čovjeka boli, vična patnjama... Janje koje vode na zaklanje, a da ono ni ne otvara svojih usta, kako ga zorno i potresno opisuje prorok Izaija... U tom otajstvu Kristove boli i patnje najviše je sudjelovala njegova majka Marija, prva Kristova suradnica i *su-patnica*.

Trpećem Sinu Bog je pridružio Majku supatnicu! To je bio njegov plan i njegova volja! Stoga Crkva zahvalno pjeva:

*S Kristom Spasom svoga puka
ispila si kalež muka.*

*Muke tvoje i tvog Sina
neka budu na spas svima!*

BOLI NOVOGA RAĐANJA

“Trudnoći tvojoj muke u umnožit, u mukama djecu ćeš rađati“ (Post 3, 16), reče Bog prvoj ženi - Evi. U boli i mukama rađa se čovjek na ovaj svijet.

U mukama i bolima Kristovim i Marijinim čovjek se preporada na novi, nadnaravni život. „Kad si mudro naumio obnoviti ljudski rod, htio si da nova Eva stoji uz Križ novoga Adama...“ (predslovlje). Uza Sina što umire na križu blažena je Djevica „*službenica spasenja i majka supatnica*“, združena sa žrtvom Sina, vrhovnog Svećenika, da doprinese životu, kao što je Eva doprinijela smrti... Put Isusove muke i patnje nezamisliv je bez Marije. Kad je u trnutku navještenja odgovorila anđelu „Neka mi bude“, najviše se to odnosilo na njezinu spremnost da bude Majka boli, da u mukama i patnjama svoga života rađa novu djecu Božju, rod Božji: novo čovječanstvo! Upravo je stoga štujeemo posebno pod tim vidom: kao ženu koja u bolima rađa! Trajno je trudna i trajno rađa... Kao takva Ona je vječni znak, *znak na nebu*, kako je prikazuje knjiga Otkrivenja (12, 1). Sv. Pavao dovikuje: “Dječice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama!” (Gal 4,19). Kako bi i što bi tek mogla reći Marija, Majka našega duhovnog rađanja i oblikovanja u Kristu?!

PUNINA MARIJINIH BOLI

Među nama uvriježio se naziv Gospa Žalosna. Precizirajući njezine žalosti, kažemo: Gospa od Sedam žalosti. Sedam je broj punine, koji u hebrejskom duhu i poimanju izriče puninu nečega, da više od toga ne može biti. To je zapravo maksimum! Marija je *tako* ljubila svijet da je toliko trpjela da više nije mogla! Podnijela je najveće boli i žalosti, trpljenja i patnje. Osim Isusa, a on je Bog, nitko nije toliko trpio i patio koliko ona! „O svi vi što putem prolazite, pogledajte i vidite ima li boli kakva je bol moja?“ (Tuž 1,12). Te riječi kršćanska tradicija primjenjuje jednako na Majku-Supatnicu kao i na Sina-Patnika.

NADOPUNJAMO ŠTO NEDOSTAJE

„U svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu“ (Kol 1, 24), piše Apostol tumačeći spasonosnu vrijednost trpljenja i potičući na spremno trpljenje s Kristom. Krist nas poziva da trpimo s njime i traži da svaki od nas u kalež njegovih muka doprinese svoj udio, svoju kap. Bl. Ivan Pavao II. veli: „Krist je djelo otkupljenja izvršio potpuno, sve do kraja, no on ga istodobno nije zatvorio: u toj otkupiteljskoj patnji kojom je izvršeno otkupljenje svijeta, Krist se od početka otvorio i trajno se otvara ljudskoj patnji. Doista se čini da *Kristovo otkupiteljsko trpljenje po svojoj biti zabtjewa* da bude neprestano nadopunjano“ (*Spasonosno trpljenje*, 24) u nama i po nama, po našim patnjama i trpljenjima. I sam nam je u tom pružio nenadmašan primjer! Kad je doživio strašni atentat, nakon liječničke intervencije, u postelji boli i patnje na poliklinici

Gemelli, načinio je odluku: *Svoju patnju namjenjujem za Crkvu i svijet!* I tako je svoje papinstvo proživio u strpljivu podnošenju boli i patnje: za Crkvu i svijet. To je bila njegova najsnažnija propovijed i „živa okružnica“ napisana vlastitom patnjom!

NEIZMJERNA VRIJEDNOST

Koliko se patnje provlači svakim ljudskim životom i cjelokupnim ljudskim rodom! Ima li koga koji bi to mogao izmjeriti?! Čovjek na ovom svijetu poput grčkoga je giganta Laokonta koji sa svojim sinovima, sapet zmijama ljuticama, trpi i pati od njihovih ujeta. Tako i čovjeka od postanka svijeta, Adama i sve njegove sinove, sapinju i stežu ljutice zmije, a to su boli i patnje. A rješenje? Gdje je izlaz? Jedino u Kristu! „Krist nije došao ukloniti patnju, nego je ispuniti svojom prisutnošću“, lijepo je rekao veliki francuski filozof, katolik G. Bernanos.

To je jedino pravo rješenje problema patnje: Po Kristu, s Kristom i u Kristu! Unijeti Krista u svoju patnju, svoju patnju sjediniti s njegovom i Marijinom: eto svijeta na kraju životnog tunela! Trpljenje s Kristom naš je neizmjerni kapital za vječni život! Sjedinimo stoga svoje patnje s Kristom i prikažimo ih svakog dana za svoje spasnje i za spasenje čitavoga svijeta. Možemo i ovim riječima:

Bože, naš Oče, prikazujem ti sav svoj dan... Prikazujem ti svoje molitve, misli, riječi, djela i trpljenja u jedinstvu s tvojim Sinom Isusom Kristom koji se tebi u Eubaristiji trajno prikazuje za spasenje svijeta!

Maksimilijan HERCEG

Po križu do sreće

Dok se pripravljamo na proslavu Kristove smrti i uskrsnuća, pozvani smo kroz korizmu postajati što sličniji Kristu, kako bismo s njime za Uskrs uskrsnuli na novi život. Stoga nam korizmeno vrijeme može biti od velike koristi da što dublje zaronimo u Krista: da idemo njegovim putem koji je zapravo put prihvaćanja križa drugih ljudi i što obilnije prožimanje njegovim Duhom ljubavi i sebedarja.

1. MOLITVA U MASLINSKOM VRTU

Bdijte i molite da ne padnete u napast! Dub je spreman, ali je tijelo slabo.

(Mt 26, 41)

Približava se čas. Veliki petak je na domaku. Isusu je teško. Čeka ga sutra križ i na njemu smrt. Tko će to izdržati?! Stoga se povlači u Maslini vrt i moli.

Hrvatska domovina našla se u gospodarskoj krizi. Nije zgodno tolikima koji su bez radnog mjesta, još gore je onima koji su, uslijed krize, bez njega ostali, a onda onima u kreditima, zatim umirovljenicima i siromašnjijima... No, za gospodarski oporavak nema brza rješenja, jer je on povezan s lošim gospodarskim stanjem u čitavom svijetu.

Po Marijinu zagovoru molimo za sve koji, uslijed gospodarske krize,

proživljavaju teške trenutke: da se znaju pouzdati u ljubav Božju i krijepiti se u trenucima molitve kako ne bi izgubili volju za život.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu

2. ISUSOVO BIČEVANJE

Tada Pilat uze i izbičeva Isusa.

(Iv 19, 1)

Pilat se gleda izvući. Ne želi preuzeti odgovornost za Isusovu smrt, ali se vlasti ne odriče. A nisu li oni koji su vlast preuzeli dužni voditi brigu o onima koji su povjereni njihovoj skrbi?!

Gospodarsko stanje u našoj domovini uglavnom se predstavlja kao jedini problem, a u isto vrijeme kao da se želi reći kako će njegovim rješenjem doći trenutak u hrvatskom društvu u kojemu će svi ljudi biti zadovoljni i sretni. Zaboravlja se pritom da je čovjek nešto daleko više od svoga materijalnog stanja, jer njegova sreća nadilazi materijalno.

Po Marijinu zagovoru molimo za one koji su na vlasti: da budu svjesni gospodarskih teškoća u kojima se narod nalazi i ulože sve snage kako bi ih što prije riješili na dobrobit svih.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu

3. KRUNJENJE TRNOVOM KRUNOM

Spletoše krunu od trnja, staviše mu je na glavu, a u desnicu mu staviše trsku.

(Mt 27, 29)

Kao da je sramotna smrt na križu između dvojice razbojnika koja je Isusa čekala bila malo. Treba ga još i ruglu izvrgnuti. Zar on, kao i svaki drugi čovjek, nema i svoje dostojanstvo?!

Osim da živi u dostojanstvu, svaki čovjek želi biti sretan. Usprkos tome, činjenica je da na zemlji ima malo sretnih ljudi. Čini se da je tome jedan od glavnih razloga što čovjek, zbog ranjenosti zlom i sebičnošću, lako promijeni smjer kojim mu je ići k cilju. Sretan je, naime, onaj koji malo treba, a ne koji puno ima.

Po Marijinu zagovoru molimo za one koji danas imaju dovoljno, da mogu pristojno živjeti: da zamijete druge kraj sebe koji nemaju i pruže im prema svojim mogućnostima.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu

4. ISUS NOSI KRIŽ NA KALVARIJU

Oni na to uzmu Isusa. A on, noseći svoj križ, uzide na mjesto zvano Lubanja, bebrejski Golgota...

(Iv 19, 17)

Bez križa nema života. On nije mimoišao ni našeg Učitelja, pa neće ni nas. Ako od križa Otac nije poštedio ni

svoga Jedinorođenca, odakle nam i pomisao da bi poštedio nas?!

Sreću u punini nije moguće dohvatiti na zemlji. Mjeru toga poznajemo jer nas je Bog stvorio kao osobe koje može ispuniti i usrećiti jedino ljubav. No, nje nema bez križa. Kao što nema ni ruže bez trnja. Tako čovjek u potpunosti može biti sretan jedino u Bogu.

Po Marijinu zagovoru molimo za one koji nose teške križeve bolesti, nemoći, osamljenosti i zapuštenosti: da se osjete poduprti ljubavlju i blizinom svojih ukućana, rodbine i prijatelja.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu

5. ISUS UMIRE NA KRIŽU

Čim Isus uze ocat, reče: "Dovršeno je!" I prignuši glavu, preda duh.

(Iv 19, 30)

Došao je čas. Isus umire na križu iz ljubavi prema Ocu i ljudima, čime pokazuje vrhunac svoje ljubavi. Tek će nakon toga uslijediti sreća. I to zauvijek!

Objava nas uči: "Bog je ljubav." On je sreća, a ne materijalno za kojim toliki čeznemo, ali su mnogi danas to preokrenuli pa su im ljubav i sreća postali bogom. Tako su se ograničena ljudska iskustva pretvorila u svojevrstne idole za kojima toliki čeznu. Treba li se stoga čuditi da su mnogi među nama nezadovoljni, pače nesretni?!

Po Marijinu zagovoru molimo za one koji su Boga odbacili, zaboravili ili žive kao da ga nema: da se Bogu obrate i velikodušno se s pouzdanjem prepuste njemu u ruke.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu

KAJO

Živo svetohranište

Već je prorok Izaija oko sedam stoljeća prije Isusova rođenja prorokovao da će "djevica začeti i roditi sina, i nadjenuti mu ime Emanuel" (Iz 7, 14). Bog je u svojoj promisli Mariju od vijeka odabrao da bude djevičanska majka Emanuela, koji će biti "Bog s nama", kojega će po Duhu Svetom začeti, koja će Drugoj osobi Presv. Trojstva dati tijelo, tj. on će, kao vječni Bog, po Mariji primiti ljudsku narav. S ljudskom naravi uzeo je i razvitak ljudske svijesti, ljudskog duha, imao je ljudsku razumnju dušu, ali koja mu je, zbog supstancijalnog jedinstva osobe Logosa i ljudske naravi imala neposredno gledanje Boga. Zato je, dok je prolazio i propovijedao zemljom, a često bio okružen svojim protivnicima, prodirao u njihove misli i tajne srca. Znao je sve što se zbiva. Ništa mu se nije moglo skriti. A uzeo je ljudsku narav, da može u njoj trpjeti i umrijeti, jer to po božanskoj naravi nije mogao. Želio je jedno ljudsko srce, koje će ga nadasve ljubiti i skupa s njime sudjelovati u tajni otkupljenja ljudskog roda. Stoga je Marijino odabranje i dostojanstvo uzvišeno, zbog dostojanstva Sina Božjega, što će ona zanosno očitovati u svome hvalospjevu *Veliča*.

Marija se svidjela Presv. Trojstvu po svojoj dubokoj poniznosti, po savršenu djevičanstvu, po najdubljoj vjeri: u pot-

punu predanju svome Bogu. Njezino uzvišeno bogomaterinstvo proglašeno je dogmom vjere. Sabor u Efezu g. 431. osudio je Nestorija koji ju je nijekao, a svemu kršćanstvu donio veliku radost. U Božjem promislu u kojem je Bog htio da njegov Sin postane čovjekom, bila je i Marija kao njegova majka, od koje će uzeti tijelo. Ona koja je očuvana od istočnoga grijeha, u prvom času začeca - zbog predviđenih zasluga Isusa Krista - i svih osobnih krivnja. Bila je obasjano Nebo, čežnja vječnih bregova. Trajno je svojim molitvama i vapajima doživljala onoga kojega su očekivali svi narodi, kao svoga spasitelja.

Bijaše iznenađena kad je preda nju stupio arkandeo Gabrijel i navijestio joj najveću milost Božjeg odabranja njezinoj duši: *"Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom! ... Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga..."* (Lk 1, 28-31). I Anđeo joj otkriva tajnu utjelovljenja i odabranja za majku Sina Božjega, kojega će po Duhu Svetome poroditi, a ostati djevica. I Anđeo čeka Marijin odgovor. U poniznosti i ljubavi prema svome Bogu, ona izgovara: *"Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po riječi tvojoj!"* (Lk 1, 38).

Marija je postala živo svetohranište, boravište vječnom Bogu. I mi joj postajemo slični kada primamo u svoju dušu Isusa, Sina Božjega i njezina u presv. Oltarskom sakramentu, a pod prilika ma kruha i vina. Postajemo njegovo svetohranište i možemo mu se trajno klanjati, iskazivati mu ljubav i moliti za sav svijet.

Predajmo se i mi potpuno Mariji, da bi nas ona predala Isusu.

s. Marija OD PRESV. SRCA

Tvoje mile oči

*Zašto si me ostavila, Majko,
Na cesti pustoj
U noći tamnoj
Gdje puta ne poznam...
Samo crna noć
Nebo je crno...
Zašto?
Zašto si me ostavila, Majko?!*

*Tenkovi tresu zemlju
A ja krvarim i zovem...
Samo željezne oči zjape pred
mojim očima.
I čekam ta željezna usta, da
me proždru...*

*Zašto?
Zašto si me ostavila, Majko,
Na crnim brodovima...
Na crnim valovima...
Gdje me čekaju razjapljena
usta dubina morskib...*

*Zašto?
A ja sam sanjao cvijeće
I svijeće o blagdanima
Zašto si me ostavila, Majko,
na ovoj zemlji krvi, krikova,
jauka...*

*Zašto?
Ja znam, Majko!
Ja vjerujem u Tvoju pomoć
Jer na kraju puta smiješe mi se
Tvoje mile oči!*

Mila KAVELJ

Obrisane suze

Bila je bez volje i nade za novi, bolji život. Plakala je gotovo svakog dana.

- Znam da si izgubila svoje najdraže, ali sada imaš domovinu za koju je tvoj suprug dao život! Budi ponosna kršćanka, koja nije izgubila nadu u bolji i dostojanstveniji život! Tu smo mi koji ćemo ti biti pri ruci, a s nama je i Bog. Majka Marija, koja je izgubila sina u najljepšim godinama, uvijek se nadala boljemu i živjela od nade za sretniju budućnost.

- Sve to dobro znam, ali...

Nagovorila sam je da ode s nama u Međugorje. Bilo je za nju jedno mjesto. Rado se odazvala. I došla napokon k sebi. Konac djelo krase! Nek i ona kaže kako je bilo na kraju:

- Kad je vođa autobusa upitao: "Tko će posvjedočiti što je Gospa danas učinila za vas?", nešto me potjeralo do mikrofona, da glasno kažem Gospi veliko hvala, što je učinila za mene danas. Nikad neću zaboraviti ono mnoštvo koje sam vidjela pred Gospinim kipom, a onda u redu za ispovijed... Jednostavno sam i ja neodoljivom snagom pošla u ispovjedaonicu, a vratila se iz nje sva zaplakana od radosti i sreće. Bile su to moje zadnje neisplakane suze. U moju dušu i srce ušao je napokon mir. U njima je zavladao neočekivana radost, koju ne mogu opisati i za koju ne mogu dovoljno zahvaliti divnoj Majci, koja mi je obrisala i posljednju suzu s očiju. Hvala ti, Tješiteljice žalosnih!

Ana VRČEK

Kod Gospe Brze pomoći

Želeći vrednovati doprinos u stvaranju Hrvatske, župa Gospe Brze pomoći u Slavanskom Brodu spomenula se 20. siječnja 20. obljetnice osnivanja 157. brigade HV. Misu zadušnicu predvodio je župnik I. Lenić. Pod geslom *Propovijedao je Riječ posvuda...* proslavljen je u Gospe Brze pomoći 24. siječnja spomen rođenja i krštenja sl. Božjega J. Stadlera, a slavlje je predvodio A. Čečatka. (BL)

Mariološki planovi

Pod predsjedanjem mons. V. Košića, u Zagrebu su se 24. siječnja okupili članovi Hrvatskoga mariološkog instituta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (HMD) i razgovarali o pripremama za Međunarodni mariološko-marijanski kongres koji će se održati od 6. do 9. rujna 2012. na Papinskomu franjevačkom sveučilištu u Rimu i o nacionalnom mariološkom simpoziju koji bi se trebao održati g. 2013. ili 2014. u Sinju u sklopu pripreve za slavlje 300. obljetnice tamošnjega Gospina svetišta. Budući da g. 2015. pada 150. obljetnica ilačkoga Gospina svetišta, trebalo bi i taj jubilej obilježiti znanstvenim skupom u kojemu bi dijela imao i HMI. Sudionici su upoznati sa zbornikom radova s međunarodnoga mariološko-marijanskog kongresa održanog g. 2008. u Lurdu i o upravo objavljenom zborniku radova s nacionalnoga mariološkog simpozija održanog g. 2010. u Oštarijama kraj Ogulina. Riječi je bilo i o mogućnosti postavljanja web stranice HMI, prikupljanju podataka, izvješćivanju o radu... (KJ)

Mladi na Cresu

U crkvi sv. Marije Velike u Cresu 28. siječnja održan je susret mladih s otoka Cresa, Krka, Lošinja i Raba. Nakon rada, euharistijsko slavlje predvodio je M. Mrakovčić, a mladi s Raba predali su

Unatoč niskoj temperaturi i ove je godine u Slavanskom Brodu kod franjevacca 120. put, nakon mise na blagdan Gospe Lurdske koju je predvodio nadb. M. Srakić, bila procesija s Gospinim kipom uz rijeku Savu (foto: B. Lukačević)

Cresanima Križ mladih krčke biskupije, jer će se 24. ožujka biskupijski susret mladih održati u Cresu. (IKA)

Predstavljeno tradicijsko pjevanje

U splitskom samostanu Gospe od Zdravlja, 31. siječnja predstavljeno je muzikološko blago pjevane baštine Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, u kojemu ima dosta i marijanskoga. Riječ je o muzikološkom nizu koji je rezultat istraživanja glazbenih povjesničara i crkvenih glazbenika, koji su napjeve zabilježili, snimili i transkribirali, spašavajući tako pjevanu crkvenu

baštinu s franjevačkih župa od zaborava. Prema sadržaju i namjeni njihovih tekstova, redosljed napjeva podijeljen je u 15 poglavlja koji donose informacije o analitičko-glazbenom sadržaju, kazivačima i zapisivačima. (IKA)

Predavanje

U povodu blagdana zaštitnice župe Gospe Kandalore u Smokvici, 31. siječnja don B. Baničević održao je predavanje *Smokvica u vizitaciji korčulanskog biskupa Teodora Dieda 1612. godine*. (IKA)

Uskočko hodočašće

Blagdan Sviječnice, 2. veljače proslavljen je u splitskoj crkvi Gospe od Dobrića tradicionalnim hodočašćem *Povijesne postrojbe Kliških uskoka*. Euharistijsko slavlje predvodio je mons. D. Šimundža, a pjevao župni zbor iz Klisa. (IKA)

2. dani pobijenih franjevaca

Od 4. do 7. veljače u crkvi Uznesenja Marijina na Širokom Brijegu održani su 2. dani pobijenih hercegovačkih franjevaca. Prenošeni su i preko interneta te su se mogli pratiti preko portala vicepostulature www.pobijeni.info. Program je započinjao krunicom i razmatranjem, sv. misom i klanjanjem, a predvodio je prva dva dana vicepostulator fra M. Stojić i druga dva dana fra S. Čurčić. Podijeljene su i nagrade onima koji su sudjelovali na Natječaju sa svojim radovima: prvoga dana pučkoškolcima, drugoga mladeži, a trećega odraslima. (SP)

Svrni svete oči blage

To je naslov knjige marijanske poezije koju je priredio fra J. Župić. Ima 232 stranice, predgovor je napisao S. Botica, a naslovnicu uredila M. Novosel. (IKA)

Natječaj za "Papa fest"

Raspisan je natječaj za 14. "Papa fest" koji će se održati 7. listopada u župi

Gospe od Otoka u Solinu. Pravo sudjelovanja imaju crkveni vokalno-instrumentalni sastavi i samostalni izvođači s jednom autorskom skladbom koja ne smije biti objavljena ni javno izvođena, koji se do 29. travnja prijave na: don Vinko Sanader, Gospin otok 1, 21210 Solin; tel. (021) 210-646. (IKA)

CD album posvećen Mariji

Marijo, zvijezda mora si ti naslov je CD albuma fra M. Jašića, koji sadrži 15 skladbi posvećenih bl. Djevici Mariji. Glazbeni producent je T. Eterović, izdavač Arija CD 22, a pjesme traju 54:23. (WF)

Novo međunarodno sjemenište

Euharistijskim slavljem u katedrali u Sarajevu, koje je 3. veljače predvodio kardinal V. Puljić, otvoreno je Nadbiskupijsko misijsko međunarodno sjemenište „Majka Otkupiteljeva” „sa svrhom formacije za prezbiterat za novu evangelizaciju” sa sjedištem u prigradskom naselju Vogošća. (RV)

Misije u gradovima

U zagrebačkoj katedrali 10. veljače kardinal J. Bozanić najvjestio je tijek korizmene pripreme i hoda prema Uskrsu koji zagrebačku nadbiskupiju združuje s 11 drugih europskih gradova. U prvostolnici će biti svake nedjelje navečer susret s mladima, a utorkom s različitim vjerničkim skupinama. Utorkom i petkom bit će križni put, kojemu će petkom prethoditi pokorničko bogoslužje. Srijedom će se čitati Evanđelje po Marku, a utorkom i petkom okupljat će se po dekanatima oko križa. (IKA)

Nova špilja Gospe Lurdske

U Remetincu je biskup J. Mrzljak na blagdan Gospe Lurdske blagoslovio novoizgrađenu lurdsku špilju iza župne crkve Kraljice sv. Krunice i predvodio misno slavlje. (HKR)

Ako ti je dvorište hrpa smeća, ne pokušavaj gledati preko tuđeg plota.

Susret dvojice koji u sebi nose DUHA stvara - divan odjek.

Držiš da si pravednik, a ipak (bibliski!) sedam puta dnevno griješiš, hitno spusti kamenje iz ruku.

Dok mlin vremena neumorno melje ljudsku fiziku, stigavši do čovjekove duše ustukne pred njezinim - ironičnim smiješkom.

Kršćanstvo bi trebalo biti stalno udaranje dlijeta po našoj neoblikovanoj masi sve do pune ljepote - savršenosti.

Jer je čovjeku urođena čežnja za vječnom mladosti, industrija kozmetičkih sredstava, i u recesiji, ne poznaje krize.

Zaljubila se ovca u psa ovcara zamrzivši vlastito runo; čak uz blejanje počela i lajati - moralna mutacija.

Čovjeka možeš uvjeravati u svoju neporočnost, ali *Sveznajućeg* - nikada.

Tek kada se Krist razapeo za čovjeka, uslijedilo je priznanje razapinjača da je *Sin Božji*.

Najuspješnije ispiru mozgove upravo oni čiji su mozgovi - već isprani.

Karike poroka suvremenog čovjeka spojene u lanac, opasno stežu grlo čovječanstva pa je put u propast - otvoren.

Ako si doveden u priliku da biraš između smrti i uvjerenja - umri (!), jer ćeš samo tako - živjeti.

Stanko RADIĆ

- Zašto je latica ljutiť?
- Rekli mu da je i on bio embrij!

NA PERONU

Dvojica putnika stoje na peronu kraj vlaka na kojemu piše: Zagreb - Split. Pita prvi vlakovođu:

- Oprostite, stižem li ovim vlakom do Splita?
- Da, naravno!
- A ja? - brzo će za njim drugi.

OVCU UČI GOVORITI

- Učim jednu svoju ovcu govoriti!
- I jesi li išta uspio?
- Započeo sam riječju Beethoven, a dosad je naučila Bee.

TV RECEPT

- Dragi, juhu sam ti danas napravila prema receptu koji sam vidjela na televiziji!
Kad je muž pojeo juhu, ustane i ode.
- Kamo ćeš, pa nije još završio objed?
- Idem brzo na krov popraviti TV antenu!

Dinko Aračić - MARIJA U RANOKRŠĆANSKOJ LITERATURI - Misli prvih kršćanskih pisaca i bogoslovaca o Majci Gospodinovoj, koje i danas mogu obogatiti marijansku duhovnost. U prvom dijelu prikazana je usporedba između Crkve i Marije, Crkve, Majke vjernika i Marije, Majke Isusove, a u drugom dijelu misli crkvenih otaca koji su svojim govorima i spisima oblikovali Gospin lik u prvotnoj vjerničkoj zajednici. Dobro će doći za osobnu izgradnju kao i za svibanjsku i listopadsku pobožnost - 232 str., 60 kn. - **Narudžbe:** "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184, e-pošta: petar.lubina@st.t-com.hr

Stjepan Maroslavac (prir.) - LITANIJAR - Priređivač je prikupio i na 444 str. zgodna, manjega formata objavio vrlo bogatu zbirku litanija Bogu Ocu, Sinu i Duhu Svetomu pod različitim vidovima, pojedinim otajstvima vjere, kao i svetim anđelima te tolikim svecima i Božjim ugodnicima, među kojima su i brojne marijanske, počevši od lauretanskih preko onih Gospi Lurdskoj, alosnoj i Trsatskoj do Gospi Brze pomoći (od str. 102 do 228). - **Narudžbe:** Nadbiskupski ordinarijat, Strossmayerova 6, 31400 -akovo.

Ivan Jukić - O TINU, GOTOVCU, TWAINU I RELIGIJSKOM FENOMENU - Sva trojica velikana misli i slobode duha - Tin, Gotovac i Twain u životu su bili omalovažavani, progonjeni, diskriminirani i zatvarani u tamnice-samice, ali ih sve nedaće nisu obeshrabrile pa nisu šutjeli. Prikazujući teške životne prilike u kojima su živjeli te način na koji su se s njima nosili, pisac im želi iskazati čast i divljenje, a čitateljima pomoći da uvijek budu neustrašivi i slobodni poput opisanih velikana. Str. 264 - **Narudžbe:** Fra Ivan Jukić, Franjevački samostan, 21300 Makarska.

BEATA VIRGO DE MIRACULIS - Štovanje bl. Djevice Marije na području Gospićko-senjske biskupije - Zbornik radova sa simpozija održanog 30. travnja i 1. svibnja 2010. u Oštarijama Ogulinskim, 357 str. - 120 kn. - **Narudžbe:** Kršćanska sadašnjost, Marulićev trg 14, 10000 Zagreb.

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - Prikladan za vjernike svih uzrasta, 480 str. - 50 kn.
MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere, molitve, ispovijed, krunica... - za mlađe i starije - 6 kn.
P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina svetišta među Hrvatima - Monografija s fotografijama u boji. 608 str. - 450 kn.
M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz liturgiju - Misli za homilije - 40 kn.
R. Šuštrin - VJERNI DJEVICE SLAVNOJ - Nezaobilazni velikani duha i uma - 30 kn.
M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Opisana jedna po jedna žena - 50 kn.
J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA - Kršćanski termini - 150 kn.
P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti krunicu - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.
P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena razmatranja uz molitvu krunice - 40 kn.
P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA - Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.
P. Lubina - BOGORODICI DJEVICE - Izabrane marijanske molitve I. tisućljeća - 40 kn.
P. Lubina - MAJCI MILOSR-A - Izabrane marijanske molitve između dvaju raskola - 40 kn.
P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane marijanske molitve novijeg doba - 40 kn.
P. Lubina - UZORU NAŠE NADE - Izabrane marijanske molitve našeg doba - 40 kn.
P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Prikaz najpoznatijih marijanskih molitava - 30 kn.
P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE - Marijinim tragom po Svetoj Zemlji - 50 kn.
M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz marijanske blagdane i krunicu - 30 kn.
A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31. suvremeno razmatranje o Gospi - 30 kn.
V. Glibotić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.
Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.
R. Tomelić - MOJA DJECA I JA - Crtrice iz života jedne majke i supruge - 40 kn.
J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆANSKI? - Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.
R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.
M. Jurišić - CVIJEĆE ZA MARIJU - Jednostavna razmatranja za mjesec svibanj - 30 kn.
M. Jurišić - S MAJKOM MILOSRDNOM - Svibanjska čitanja - Živo, kratko - 25 kn.
Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184 ili 340-193.

Marica Žufić, Slavonski Brod: Nebeskoj Majci hvala na svemu. Nek i unaprijed čuva mene i sve moje, uz dar; - **Damir Kapetanović, Starigrad Paklenica:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam sebe i sve svoje najmilije, da nas čuva, uz dar; - **Silvija Musulin Ivičina, Staševica:** Gospi zahvaljujem na svemu i njoj preporučujem sve svoje, uz dar; - **Terezija Barić, Zagreb:** Zahvaljujem nebeskoj Majci na svim milostima i dalje se stavljam pod njezinu zaštitu, uz dar; - **Zorka Uzun, Vrljika:** Majko Marijo, hvala ti na sim milostima! I dalje bdij nada mnom i svim mojima, uz dar; - **Marija Odobašić, Bučje:** Zahvaljujem Majci Božjoj na izmoljenim milostima i njoj izručujem sebe i sve svoje pod zaštitu, uz dar; - **Mario Vela, Makarska:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na iskazima njezine ljubavi i njoj preporučujem sebe i sve svoje, uz dar; - **Mira Marević Jozina, Staševica:** Hvala ti, Gospe, na svim milostima! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; - **Zdenka Segarić, Ist:** Hvala ti, Majko Marijo, na svemu! Bdij i dalje nada mnom i svim mojima, uz dar; - **Ana Prša, Sesvete:** Zahvaljujem Majci Mariji na svim milostima i njoj pod okrilje stavljam svoju obitelj, uz dar; - **Mirjana Gnječ Zvonkova, Staševica:** Gospi zahvaljujem na svim milostima i preporučujem sebe i sve svoje, uz dar; - **Ana Grubišin, Tribunj:** Hvala ti, nebeska Majko, na svim darovima! Čuvaj i brani mene i sve moje najmilije, uz dar; - **Vladimir Žiher, Biljevec:** Dobroj Majci zahvaljujem na svim milostima i njoj izručujem sebe i svoju obitelj, da nas čuva i brani, uz dar; - **Marija Dabelić, Polače:** Gospi od Karmela zahvaljujem na svim milostima i pod njezino okrilje stavljam i dalje svoje obitelj, uz dar; - **Bosiljka Kužić, Staševica:** Hvala ti, Gospe, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; - **Marica Radman, Zagreb:** Nebeska majko, hvala ti na svemu! Čuvaj i brani i unaprijed mene i sve moje, uz dar; - **Dragica Škrobo, Makarska:** Majko Marijo, na svemu ti hvala! Bdij i dalje nada mnom i svim mojima, uz dar; - **Jelena Topić, Baška Voda:** Zahvaljujem Gospi na iskazanoj ljubavi i njoj preporučujem sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Ana Cimerman, Nedelišće:** Majko Božja, hvala na svim darovima! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; - **Renata Lovrić, Osijek:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na ljubavi i dobroti te i nadalje stavljam pod njezinu zaštitu sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Šima Marević Đopina, Staševica:** Zahvaljujem Gospi na svemu i pod njezino okrilje stavljam sebe i svoje najdraže, uz dar; - **Anka Mustać p. Gojka, Privlaka:** Gospe moja, na svemu ti hvala! Budi na pomoći i dalje meni i svim mojima, uz dar; - **Martín Jurić, Nova Rača:** Hvala ti, Majko Božja, na svemu! Čuvaj i brani i dalje mene i sve moje, uz dar; - **Anica Grbić, Vetovo:** Nebeska Majko, na svemu ti hvala! Pod tvoje okrilje i dalje stavljam svoju obitelj, uz dar; - **Marijan Kovač, Ivankovo:** Hvala ti, Majko Marijo, svake hvale vrijedna, na svim milostima! Daj da završim tvoj zagovor, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

2. ožujka navršavaju se tri godine otkako je Gospodin pozvao k sebi našega dragog

FRANJU KULIČA

Dok ga zbog prerane smrti oplakujemo, s vjerom u uskrsnuće i ponovni susret u vječnosti zahvaljujemo mu za život koji je s nama dijelio i na svemu što je za nas učinio te molimo da mu Gospodin bude milosrdan i dobrotiv!

*Supruga Ružica s djecom
(Dar za "Mariju")*

11. ožujka sedam je godina otkako se u "kuću Očevu" zauvijek preselila naša draga

IKICA MAROVIĆ r. Bućan

Dok te se rado sjećamo, na svemu ti zahvaljujemo, a u nadi ponovnog susreta s tobom, čuvamo te u svojim srcima i za tebe molimo

*Ivo, Ante, Željka i Zlata s obiteljima
(Dar za "Mariju")*

14. ožujka navršavaju se dvije godine otkako je Gospodin sebi pozvao našega dragog

MARKA JANČIKIĆA

Preporučujemo ga Dobrom Ocu da ga primi!

*Vera, Zvonimir, Ana i Vlado
(Dar za "Mariju")*

21. ožujka navršilo se pet godine otkako se zauvijek Gospodinu preselila naša draga

MATIJA MAŠA BISTRUC ud. Joze

Dok ti zahvaljujemo za dobrotu koju si nam iskazivala i sve što si za nas učinila, preporučujemo te milosrđu Božjemu.

*Sin Ivan i kći Ivka s obiteljima
(Dar za "Mariju")*

26. ožujka navršile su se tri godine otkako se Gospodinu zauvijek preselio naš dragi

MILAN GUDELJ Jukolović

Neka ti Gospodin bude nagrada za dobrotu i ljubav koje si prema nama iskazivao.

*Supruga s djecom, braća i sestra s obiteljima
(Dar za "Mariju")*

29. ožujka navršava se godina otkako je Gospodin zauvijek k sebi pozvao našu dragu

IVU MARIJANOVIĆ – ĐANUŠU

Zahvaljujemo Bogu što smo te imali, a tebi na svemu što si za nas učinila. Milosrdni Gospodin neka te obdari životom vječnim!

*Tvoj sin Ante i kćeri č. s. Hozana, Ana, Rosa, Ivanka i Marija sa svojim obiteljima
(Dar za "Mariju")*

In memoriam
†MILO DAMIŠ

(31. ožujka 1997. - 31. ožujka 2012.)

Do ponovnog susreta u vječnosti, s ljubavlju

*Tvoji najmiliji
(Dar za "Mariju")*

Darovali su i tako omogućili siromašnjima primiti "Mariju", po: - 10 kn: **Zdenka Kopjarević**, Velika; **Andelka Gašparov**, Podravske Sesvete; **Petar Drolupić**, Veliki Prolog; **Dragica Buljubašić**, Split; **Marija Bohak**, Višnjevac; - 15 kn: **Kata Češić**, Rešetari; **Irena Mišković**, Zadar; **Kata Novoselac**, Komletinci; - 20 kn: **Stjepan Klasić**, Sokolovac; **Mira Tamburović**, Makarska; **Ljubica Lošić**, Stari Mikanovci; **Stipo Benak**, Branjin Vrh; **Jasenka Babić**, Zagreb; **Marija Kuštelega**, Ivanec; - 30 kn: **Josipa Mikuš**, Zagreb; **Alojz Grden**, Novska; **Zorka Jurica**, Kruševo; **Ružica Brajdić**, Bjelovar; **Stanka Vidas**, Rijeka; **Libe i Ante Jurišić**, Baška Voda; **Miroslava Paj**, Split; **Joip Vadlja**, Goričan; **Manda Jakšić**, Cerna; **Pavica Pačarić**, Osijek; **Iva Vasilić**, Zagreb; **Mirjana Damiš**, Mačkovec; **Marija Bustruc**, Kula Norinska; **Ružica Fran**, Jastrebarsko; **Eva Cimerman**, Nedelišće; **Vera Slunjski**, Varaždin; **Marija Spudić**, Karlovac; **Dorothea Mandić**, Osijek; **Ivo Dreno**, Knin; **Mara Đurović**, Dubrovnik; **Nevenka Žižić**, Otok; **Tomislav Skoko**, Osijek; **Jakša Mardešić**, Komiža; **Marica Škrabić**, Baška Voda; **Mila Roso**, Makarska; **Andela Sinčić**, Karojba; **Marija Miklaužić**, Vrbišnica; **Ante i Brigita Mravičić**, Tučepi; **Damira Šimić**, Tučepi; **Marija Jerković**, Kaštel Kambelovac; **Iva Bekavac**, Split; **Marija Bekavac**, Kaštel Kambelovac; **Eli Dragobratović**, Metković; **Marija i Mirko Perinović**, Zadar; **Zorka Josipović**, Baška Voda; **Marko Turić**, Župa; **Marija Štefec**, Bisag; **Veselka Stojić**, Ražanac; **Dragica Lukšić**, Cvetković; **Bara Skokić**, Rijeka; **Mato Radoš**, Stari Mikanovci; **Manda Valentić**, Stari Mikanovci; - **Amalija Novosel**, Gornji Desinec; **Janja Jakšić**, Cerna; **Marija Lončar**, Makarska; **Marija Batinović**, Ploče; **Zvonimir Posavac**, Osijek; **Marija Lauter**, Tršće; **Ana Marić**, Tordinci; **Franciska Bešlijić**, Nin; **Marijan Nikšić**, Karlovac; **Zorka Medun**, Kruševo; **Snježana Lipić**, Sveta Marija; **Marta Sušak**, Osijek; **Nada Anić**, Kruševo; **Pavao Jerešić**, Trnovec Bartolovečki; - 35 kn: **Ivan Strinić**; - 40 kn: **Pere Penović**; **Župni ured**, Breznički Hum; - 50 kn: **Marijan Čaleta p. Mate**, Blizna; **Dinko Andrijić**, Korčula; - 80 kn: **Mons. Slobodan Štambuk**, Hvar; - 100 kn: **Josip Balov**, Split; **Ana Ujčić**, Žminj; **Korajka Sansović**.

MARIJA SVIMA OBILO PLATILA!

Ana Vrčec i čitateljice, Zagreb: Dobra Majko, tebi preporučujemo sebe i sve svoje, da nas čuvaš, uz dar; - **Vera Iveković, Belišće:** Nebeska Majko, pod tvoju obranu stavljam sebe i svoju djecu, uz dar; - **Zorica Šepec, Zagreb:** Preporučujem Majci Božjoj sebe i svoju obitelj, uz dar; - **Radenka Drolupić Snježanova, Staševica:** Pod tvoje okrilje, Gospe, stavljam sebe i svoje najmilije, da nas čuvaš, uz dar; - **Marija Matoš, Velika:** Nebeska Majko, u tvoje ruke predajem sebe i svoju obitelj, da nas čuvaš, uz dar; - **Nevenka Čondić, Svib:** Gospe moja, tebi preporučujem sebe i sve svoje, da nas braniš; uz dar; - **Milan Bartolić, Karojba:** Majci Božjoj preporučujem sebe i sve svoje najmilije, uz dar; - **Ivona Drolupić Zoranova, Staševica:** Tebi, nebeska Majko, darujem sebe i svoje mile i drage, uz dar; - **Ljubica Zvornik, Prelog:** Preporučujem Gospi sebe i svoje najmilije, da nad nama i dalje bdije, uz dar; - **Ivanka Gunjača, Zagreb:** Gospi preporučujem sve svoje najmilije, da nas vodi i upravlja na pravi put, uz dar; - **Dragica Jolić, Zagreb:** Nebeska Majko, tebi darujem sebe i sve svoje, vodi nas i čuvaj, uz dar; - **Zlata Gnječ, Staševica:** Majko Marijo, bdij i dalje nada mnom i svim mojima, uz dar; - **Kristina Huljev, Primošten:** Gospi od Loreta preporučujem sebe i svu svoju obitelj, osobito mlade, da nas sve čuva, uz dar; - **Andela Kos, Lepoglava:** Nebeskoj Majci preporučujem sebe i svoje najdraže, da nas čuva i brani, uz dar; - **Nada Musulin Koprcanova, Staševica:** Na čast Gospe od Zdravlja, za zdravlje djece i tjelesa svoje obitelji, šaljem dar; - **Katarina Sekso, Šibenik:** Nebeskoj Majci pod okrilje stavljam sve svoje nakanе i želje, da bdije nada mnom, uz dar; - **Josip Cikač, Turčin:** Majci Božjoj izručujem sebe i svoju obitelj, da nas čuva, uz dar; - **Ivona Raos, Makarska:** Gospi preporučujem sebe i svoju obitelj, da nas štiti i čuva, uz dar; - **Zora Marević Jozina, Staševica:** Nebeska Majko, čuvaj i brani mene i sve moje najmilije, uz dar; - **Ljubica Šurina, Zagreb:** Nebeska Majko, čuvaj i brani mene i moju obitelj, da Bogu uvijek ostanemo vjerni, uz dar; - **Svetinka Pancirov, Primošten:** Gospi od Loreta pod okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, da nas prati svojim zagovorom, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Split;
Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Goje Bulata 3, 21000 Split;
tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@st.f-com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn; za inozemstvo 15 eura ili 18 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom: Amerika i Kanada 25 USD i Australija 35 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta.

Naš račun: ("Marija" - Split) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group; devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22;

Tisak: "Slobodna Dalmacija print" d.o.o. - Split.

Katica Alvad (+21. XI. 2011. - Novi Marof); - **Mate Kolić** (+30. XII. 2011. - Šajjini); - **Preč. Antun Drenjančević** (+1. I. 2012. u 76. g. - Viškovci); - **Julijana Sobočan**, majka svećenika Cvjetka i Franje (+1. I. 2012. - Sv. Martin na Muri); - **Katarina Šarc**, majka svećenika Dragutina (+6. I. 2012. - Remetinec); - **Ivan Klinac** (+12. I. 2012. - Staševica); - **Andela Jela Barhanović** (+13. I. 2012. u 83. g. - Bol); - **Jelica Jagečić-Boltek** (+14. I. 2012. - Oroslavje); - **Mijo Peroš** (+16. I. 2012. u 82. g. - Koprivnica); - **Zorica Nikolić** (+17. I. 2012. u 50. g. - Bol); - **Milka Damjanović**, majka svećenika Ivana (+17. I. 2012. u 82. g. - Vrbova); - **Ivan Šimić** (+21. I. 2012. u 80. g. - Samobor); - **Vinko Sikirić** (+22. I. 2012. - Staševica); - **Jakov Repušić Jakovčić** (+25. I. 2012. - Runovići); - **Vlč. Josip Šop** (+25. I. 2012. u 70. g. - Rijeka); - **Branko Norac Kljajo** (+27. I. 2012. - Otok); - **Milan Litrić**, brat don Dankov (+28. I. 2012. u 85. g. - Žeževica); - **Branka Seka Beroš** (+29. I. 2011. u 66. g. - Bol-Nerežišća); - **Nevenka Vena Šuto** (+30. I. 2012. - Zmijavci); - **Ana Lončar ud. Ante** (+31. I. 2012. - Podbablje); - **Ana Puljić Jokuša Trgovčević** (+3. II. 2012. - Runovići); - **Č. s. Cecilija Mislijević**, ŠSF (+3. II. 2012. u 73. g. - Kloštar Ivanić); - **Bože Milanović Litre** (+4. II. 2012. - Otok); - **Nevenka Banić**, majka don Ivanova i č. s. Marije (+5. II. 2012. - Donji Dolac); - **Bosiljka Zubčić** (+5. II. 2012. u 45. g. - Biograd n/m); - **Marija Žaja** (+6. II. 2012. - Prhovo); - **Manda Ljubičić Jukinčić Bedžuljina** (+6. II. 2012. - Runovići); - **Mira Znaor** (+8. II. 2012. - Kamenmost); - **Tomica Stipančević** (+8. II. 2012. u 83. g. - Tribunj); - **Josip Matić** (+9. II. 2012. u 72. g. - Split); - **Ana Nimac**, majka fra Markova i č. s. Branke (+10. II. 2012. u 87. g. - Lišani); - **Jure Volarević p. Grge** (+10. II. 2012. u 91. g. - Metković); - **Marija Jurišin** (+10. II. 2012. u 61. g. - Vid); - **Stipe Buljac**, brat p. fra Mirka (+11. II. 2012. - Zagreb); - **Mirko Divić Miće** (+11. II. 2012. - Imotski); - **Jela Bašić Lacuša** (+11. II. 2012. - Otok); - **Filip Bešlić**, otac fra Stipin (+13. II. 2012. - Potravlje).

OBDAIR IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

S A D R Ž A J

Tko je kriv? (Urednik)	81
Marijino djevičansko začecé (Benedikt XVI.)	84
Marija vratarica (I. Bodrožić)	86
Životvorac i državotvorci (S. Jerčić)	88
Gospina suza (M. Crvenka)	90
Gospa uzdanica (N. Andrić-Nevinc)	91
Gospino XII. stoljeće (dar-ko)	92
Na čvrstu temelju vjere (V. Kapitanović)	94
Blagovijest blaženog Anđelka (A. B. Periša)	96
I ja sam bio embrij (D. De Micheli Vitturi)	98
Papa Benedikt XVI. o Mariji uz križ Isusov (P. Lubina)	100
Kad se Isus utjelovio? (M. Ivanišević)	102
Maturalac (R. T)	104
Preusmjerenje svim bićem (K. Stipanović)	106
Gospine spasonosne boli (Maksimilijan Herceg)	108
Po križu do sreće (Kajo)	110
Živo svetojhranište (S. Marija)	112
Obrisane suze (A. Vrček)	113

NOVO SELO

Navještenje bl. Djevice Marije

Nedaleko od Selaca, na padinama otoka Brača, na prisojnom proplan-ku brda Glavica uz lokvu koja se spominje već u 13. st., razastrla se bračko Novo Selo. Mlada naseobina nastala je oko g. 1574. vjerojatno od stanovnika raseljenih bračkih naselja i novopridošla pučanstva od 15. st. naovamo, uz cestu koja vodi od Selaca do Povlja. Resi ga župna crkva posvećena *Navještenju bl. Djevice Marije*, koja se bijeli kao labudica koja se udaljila od morske pučine da bi se odmorila od prostrana jadranskog plavetnila.

Do g. 1714. Novo Selo pripadalo je župi Gornji Humac, a od g. 1849. župi Selca, da bi od g. 1907. postalo samostalnom župom. Župna crkva jednobrodno je zdanje s apsidom i zvonikom s kupolom, izgrađeno u neoromaničkom stilu. Njezin prednji dio izgrađen je g. 1894. od bijeloga, fino tesana kamena, šire i više pročelje mozebitne neke nove crkve. Na pročelju se, iz podnožja s ulazom u crkvu, diže 25 m visok zvonik u kojemu su 4 zvona, a unutra je do pročelja i pjevalište drvene ukrašene ograde s orguljama. Glavni i najveći dio crkve jednobrodna je lađa pravokutna oblika (22,70 x 5,35 m). U njoj su dva pobočna oltara iz 19. stoljeća. Na jednom je pomoćno svetohranište i na njemu veliki kip Srca Isusova, a na drugomu je, drvenom, kip Gospe

s Djetetom u naručju iz 1884. godine. Taj se lik nosi u procesijama za blagdane Velike Gospe i Gospe Ružarice. U crkvi je i dosta vrijedna slika sv. Josipa, a znatno je osiromašena g. 1943., kad je zapaljen župni stan s dijelom crkvenog namještaja, a još više g. 1947. otimačinom kao i 1961. godine.

Crkva završava "kapelom", što je i njezin najstariji dio. Pravokutna je oblika (5,16 x 4,19 m) i bačvasto nadsvođena. U njoj se nalazi stari drveni oltar, na kojemu se ističe pala Navještenja Marijina. Na završetku mjeseca svibnja g. 1995. ponovno je okrunjen lik nebeske Majke na njoj, zabačenom i gotovo zaboravljenom malom zlatnom krunom koju je pronašao Frane Bezmalinović. Za posaborske obnove podignut je i novi kameni oltar prema puku. Sjeverno do kapele dograđena je krajem 19. st. i sakristija.

Otajstvo utjelovljenja Druge božanske osobe, što slavimo blagdanom Navještenja Gospodinova, ubraja se među najveće Božje zahvate u ljudsku povijest. Bog se sakrio od mudrih i umnih, a objavio se malenima. Tako važan događaj kršćani su u mnogim zemljama stavljali na početak godine, pa je i među Hrvatima na taj dan nekoč započinjala godina. Na spomen utjelovljenja Gospodinova i danas se naklonimo kad u Vjeronanju izgovaramo: "I utjelovio se..." i triput dnevno molimo Anđeosko pozdravljenje, kojim veličamo Gospu zbog njezine ponizne vjere i pristanka na Božju Radosnu vijest. Ona je pokazala put svima koji žele slušati Božju riječ i onda kad je ne razumiju.

NASLOVNA SLIKA: Susret Isusa i Marije na križnom putu (s. Zdravka Milić)

SLIKA NA OMOTU: Crkva Navještenja bl. Djevice Marije u Novom Selu na otoku Braču

